

บทที่ 3

การพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตในจังหวัดสมุทรปราการ

บทที่ 3 การพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตในจังหวัดสมุทรปราการมีเนื้อหาที่จำเป็นต่อการศึกษา ผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องวิวัฒนาการอุตสาหกรรมการผลิตในจังหวัดสมุทรปราการ ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัด การเปลี่ยนแปลงและลักษณะการกระจายตัวของอุตสาหกรรมการผลิต รวมทั้งการแบ่งขนาดและประเภทอุตสาหกรรมการผลิตในจังหวัดสมุทรปราการ เนื้อหาต่างๆ เหล่านี้จะช่วยให้ทราบถึงการขยายตัวและปัจจัยที่ทำให้เกิดการขยายตัวของอุตสาหกรรมการผลิต ซึ่งเมื่อนำไปวิเคราะห์ร่วมกับการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์สิ่งแวดล้อมในพื้นที่ จะช่วยให้ทราบถึงสาเหตุและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตดังกล่าวอย่างแท้จริง

3.1 สภาพพื้นฐานจังหวัดสมุทรปราการ

3.1.1 ประวัติความเป็นมา

จังหวัดสมุทรปราการ หรือเรียกโดยทั่วไปว่า " เมืองปากน้ำ " เป็นเมืองหน้าด่านทางทะเลที่สำคัญในอดีต โดยชื่อของจังหวัดหมายถึงความถึง กำแพงชายทะเลหรือกำแพงริมทะเล จังหวัดสมุทรปราการก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ.2178 ในสมัยของพระเจ้าทรงธรรม เมื่อครั้งกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี โดยตั้งอยู่บริเวณใกล้คลองปลากดทางฝั่งขวาของแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งต่อมาในสมัยของสมเด็จพระเอกาทศรถ เมื่อมีฝรั่งชาวฮอลันดาเข้ามาค้าขายกับไทย สมเด็จพระเอกาทศรถได้ทรงพระราชทานที่ดินบริเวณเหนือคลองปลากดให้ใช้เป็นที่ตั้งคลังสินค้าและเป็นที่อยู่อาศัยของเจ้าหน้าที่ ถือเป็นสถานที่ที่มีความงดงามและบริบูรณ์ด้วยเครื่องใช้ที่จำเป็นและทันสมัย จนถึงกับมีการยกย่องในหมู่ชาวฮอลันดาว่าเป็นเมือง "นิวอัมสเตอร์ดัม" (New Amsterdam) ซึ่งในปัจจุบัน พื้นที่บริเวณดังกล่าวได้ถูกน้ำทะเลกัดเซาะไปหมดแล้ว (สำนักงานจังหวัดสมุทรปราการ, 2547)

ในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ทรงเห็นว่าบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นบริเวณที่ข้าศึกสามารถจะรุกรานพระนครได้โดยง่าย จึงทรงโปรดเกล้าให้กรมหมื่นเจษฎาบดินทร์ (พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว) กับพระยาพระคลัง (ดิศ) เป็นแม่กองลงไปควบคุมการก่อสร้างเมืองสมุทรปราการขึ้นใหม่ในพ.ศ.2362 ตรงบริเวณ “ บางเจ้าพระยา ” ซึ่งก็คือตำบลปากน้ำในปัจจุบัน ใช้เวลาในการก่อสร้างทั้งสิ้น 3 ปีและได้ทำพิธีฝังหลัก

เมือง เมื่อวันอาทิตย์ เดือน 4 ขึ้น 7 ค่ำ พ.ศ.2365 บริเวณที่ฝั่งหลักเมืองชาวบ้านเรียกว่า " ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง " ซึ่งเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์แห่งหนึ่งของชาวสมุทรปราการมาจนถึงปัจจุบัน (สำนักงานจังหวัดสมุทรปราการ, 2547)

ต่อมาในปี พ.ศ.2475 จังหวัดพระประแดงถูกยุบรวมเข้ากับจังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดพระประแดงจึงคงสภาพเป็นเพียงแค่อำเภอหนึ่งในจังหวัดสมุทรปราการเท่านั้น ปี พ.ศ.2485 จังหวัดสมุทรปราการถูกยุบรวมเข้ากับจังหวัดพระนคร จนถึงปี พ.ศ.2489 รัฐบาลได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งจังหวัดสมุทรปราการขึ้นมาใหม่อีกครั้ง และดำรงฐานะเป็นจังหวัดสมุทรปราการมาจนถึงทุกวันนี้ (สำนักงานจังหวัดสมุทรปราการ, 2547)

3.1.2 ขนาดและที่ตั้ง

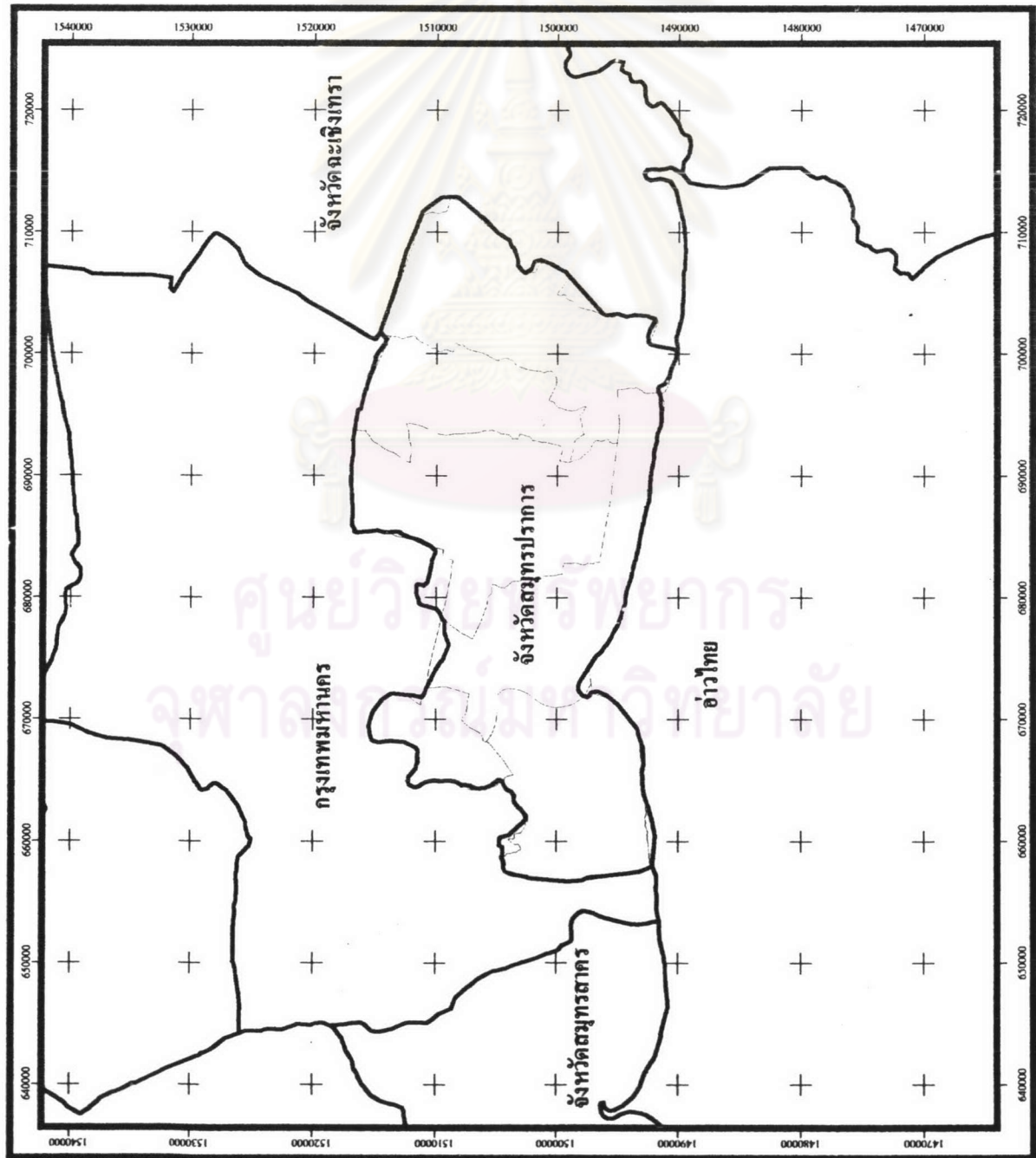
จังหวัดสมุทรปราการ ตั้งอยู่บริเวณตอนปลายสุดของแม่น้ำเจ้าพระยาเหนืออ่าวไทย ระหว่างเส้นรุ้งที่ 13 - 14 องศาเหนือ และเส้นแวงที่ 10 - 101 องศาตะวันออก ห่างจากกรุงเทพมหานครไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้เป็นระยะทางประมาณ 30 กิโลเมตร คิดเป็นพื้นที่ทั้งสิ้น 1,004.10 ตารางกิโลเมตร (627,557.5 ไร่) โดยจังหวัดสมุทรปราการ มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดอื่น ดังนี้ (แผนที่ 3.1) (สำนักงานจังหวัดสมุทรปราการ, 2547)

ทิศเหนือ	ติดกรุงเทพมหานคร (เขตราชบุรีบูรณะและเขตพระโขนง) อาณาเขตติดต่อเป็นระยะทางยาว 55 กิโลเมตร
ทิศตะวันออก	ติดจังหวัดฉะเชิงเทรา อาณาเขตติดต่อเป็นระยะทางยาว 42.6 กิโลเมตร
ทิศใต้	ติดทะเลอ่าวไทย อาณาเขตติดต่อเป็นระยะทางยาว 45.2 กิโลเมตร
ทิศตะวันตก	ติดกรุงเทพมหานคร (เขตบางขุนเทียน) และจังหวัดสมุทรสาคร อาณาเขตติดต่อเป็นระยะทางยาว 34.2 กิโลเมตร

3.1.3 ภูมิประเทศและภูมิอากาศ

พื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดสมุทรปราการเป็นที่ราบลุ่มไม่มีภูเขา มีแม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่านกลาง แบ่งพื้นที่จังหวัดออกเป็นสองด้าน ลักษณะภูมิอากาศของจังหวัด เป็นอากาศแบบชายทะเลไม่ร้อนจัดและหนาวจัด อุณหภูมิอยู่ระหว่าง 24.9 – 33.3 องศาเซลเซียส มีความชื้นในอากาศสูง เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากลมทะเลและลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ (สำนักงานสถิติจังหวัดสมุทรปราการ, 2547)

<p>ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมจากการพัฒนา อุตสาหกรรมการผลิตในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ</p>	<p>แผนที่ 3.1 : อาณาเขตติดต่อของจังหวัด สมุทรปราการ</p>	<p>สัญลักษณ์</p> <p>ขอบเขตการปกครอง ขอบเขตจังหวัด</p> <p>ที่มา : กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม</p>	 <p>มาตราส่วน</p> <p>6 0 6 ก.ม.</p>
--	---	---	--

3.1.4 การปกครองและประชากร

สามารถแบ่งการพิจารณาในเรื่องการปกครองและประชากร ออกเป็นลักษณะต่างๆ ได้แก่ การปกครอง ขนาดและการกระจายตัวของประชากร โครงสร้างอายุและเพศ การเปลี่ยนแปลงประชากร โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.2.4.1 การปกครอง

จังหวัดสมุทรปราการแบ่งการปกครองส่วนภูมิภาคออกเป็น 5 อำเภอ (อำเภอเมืองสมุทรปราการ อำเภอบางบ่อ อำเภอบางพลี อำเภอพระประแดง อำเภอพระสมุทรเจดีย์) 1 กิ่งอำเภอ (กิ่งอำเภอบางเสาธง) 33 ตำบลและ 325 หมู่บ้าน (แผนที่ 3.2) การปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีหน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่นประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาลนครจำนวน 1 แห่ง เทศบาลเมืองจำนวน 1 แห่ง เทศบาลตำบล 14 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 32 แห่ง (แผนที่ 3.3) (สำนักงานสถิติจังหวัดสมุทรปราการ, 2547)

3.2.4.2 ขนาดและการกระจายตัวของประชากร

ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ.2545 จังหวัดสมุทรปราการ มีจำนวนประชากร ตามทะเบียนราษฎร 1,027,719 คน จำแนกเป็นชาย 499,011 คน และหญิง 528,708 คน มีอัตราการเปลี่ยนแปลงของประชากรเมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2544 เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.58 ทั้งนี้อำเภอเมืองสมุทรปราการเป็นอำเภอที่มีประชากรอยู่อาศัยเป็นจำนวนมากที่สุด คือมีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 447,693 คน และอำเภอที่มีจำนวนประชากรอาศัยน้อยที่สุด คือ กิ่งอำเภอบางเสาธง โดยมีประชากรทั้งสิ้น 47,731 คน (ตารางที่ 3.1)

จังหวัดสมุทรปราการมีความหนาแน่นของประชากรเท่ากับ 1,024 คนต่อตารางกิโลเมตร สำหรับอำเภอที่มีความหนาแน่นของประชากรสูงที่สุดคือ อำเภอพระประแดง โดยมีความหนาแน่นของประชากรสูงถึง 2,772 คนต่อตารางกิโลเมตร ในขณะที่อำเภอบางบ่อ มีความหนาแน่นของประชากรต่ำที่สุดคือมีความหนาแน่นของประชากร 361 คนต่อตารางกิโลเมตร (ตารางที่ 3.1) (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2547)

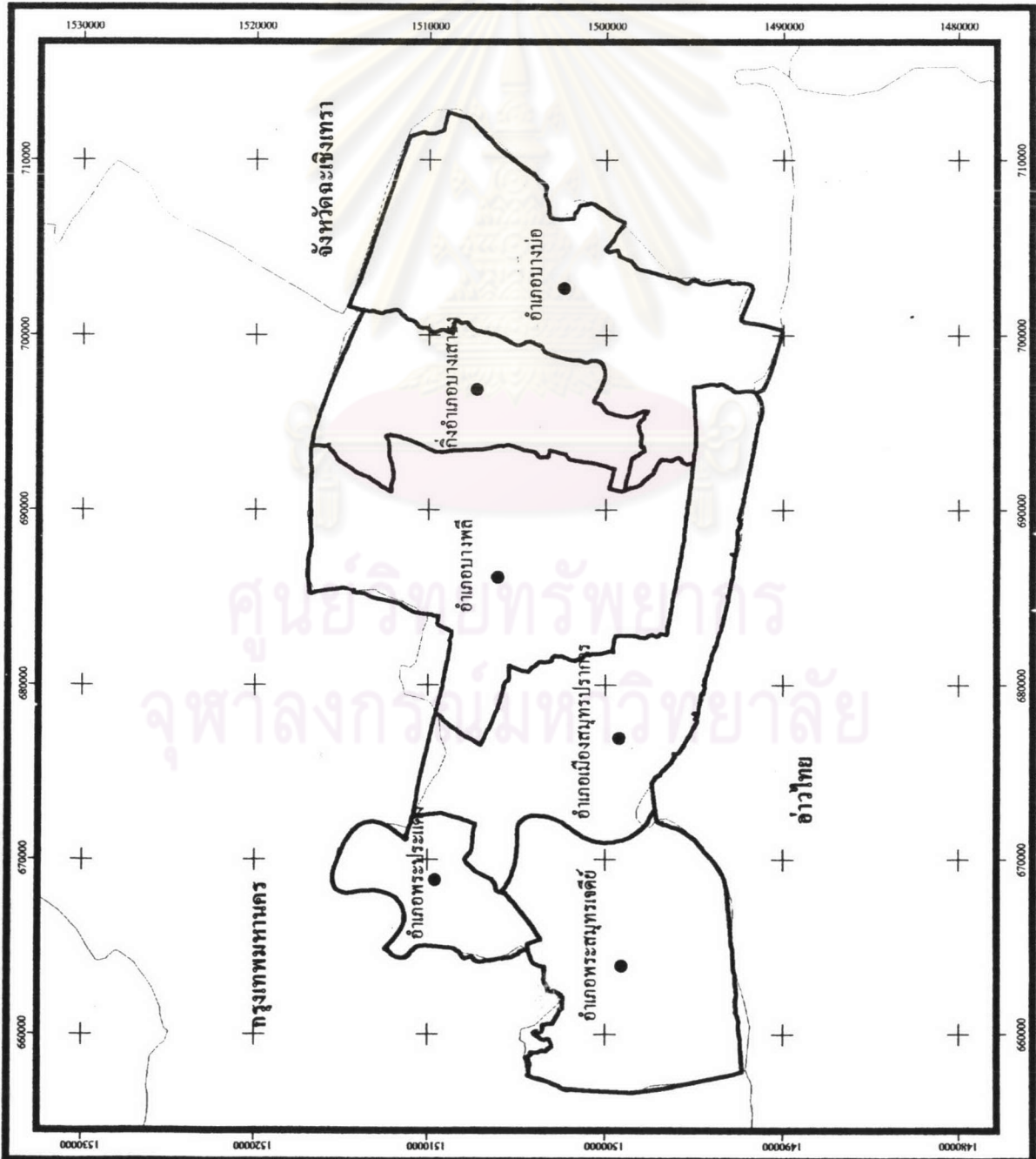
เมื่อพิจารณา ในส่วนของจำนวนประชากรในอนาคตของจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ในอีก 10 ปีข้างหน้า (พ.ศ.2558) จังหวัดสมุทรปราการจะมีจำนวนประชากรสูงถึง 1,664,764 คน เป็นชาย 788,903 คน หญิง 875,861 คน ในจำนวนประชากรนี้เป็นประชากรวัยแรงงาน อายุ 15 – 59 ปี ถึง 1,285,614 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 77.23 ของจำนวนประชากรทั้งจังหวัด (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2544)

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากร อัตราการเปลี่ยนแปลงและความหนาแน่นของประชากร
จำแนกเป็นรายอำเภอ พ.ศ.2545

อำเภอ/กิ่งอำเภอ	จำนวนประชากร (คน)			อัตราการเปลี่ยนแปลงของ ประชากรเมื่อเทียบกับปีที่แล้ว	ความหนาแน่นของประชากร (คนต่อตร.กม.)
	ชาย	หญิง	รวม		
เมืองสมุทรปราการ	217,153	230,540	447,693	1.23	2,350.09
เทศบาลนครสมุทรปราการ	35,965	35,767	71,732	-0.01	9,826.30
เทศบาลตำบลตำโงงเหนือ	16,679	17,965	34,644	-0.61	6,298.91
เทศบาลตำบลคันทรา	25,834	27,987	53,821	0.02	-
เทศบาลตำบลบางเมือง	44,331	49,004	93,335	0.96	6,436.90
เทศบาลตำบลแพรกษา	3,977	4,124	8,101	-16.86	623.15
เทศบาลตำบลบางปู	52,412	54,899	107,311	2.02	1,703.35
นอกเขตเทศบาล	37,955	40,794	78,749	5.72	-
บางบ่อ	43,426	44,814	88,240	2.36	360.16
เทศบาลตำบลคลองด่าน	5,606	5,823	11,429	7.68	2,406.11
เทศบาลตำบลคลองสวน	851	893	1,744	0.17	498.29
เทศบาลตำบลบางบ่อ	3,051	3,093	6,144	32.41	2,457.60
นอกเขตเทศบาล	33,918	35,005	68,923	-0.41	294.23
บางพลี	72,897	79,094	151,991	2.78	584.58
เทศบาลตำบลบางพลี	3,608	3,719	7,327	1.91	2,442.33
นอกเขตเทศบาล	69,289	75,375	144,664	2.83	562.89
พระประแดง	98,496	104,931	203,427	0.65	2,771.49
เทศบาลเมืองพระประแดง	4,483	4,723	9,206	1.57	15,343.33
เทศบาลตำบลลัดหลวง	36,184	38,776	74,960	1.19	4,836.13
เทศบาลตำบลสำโรงใต้	38,734	40,899	79,633	0.49	3,122.86
นอกเขตเทศบาล	19,095	20,533	39,628	-0.22	1,246.16
พระสมุทรเจดีย์	43,754	44,883	88,637	2.31	736.19
เทศบาลตำบลพระสมุทรเจดีย์	6,616	6,846	13,462	0.4	2,071.08
เทศบาลตำบลแหลมฟ้าผ่า	6,746	6,898	13,644	6.66	1,949.14
นอกเขตเทศบาล	30,392	31,139	61,531	1.81	575.59
กิ่งอำเภอบางเสาธง	23,285	24,446	47,731	2.44	415.78
เทศบาลตำบลบางเสาธง	7,078	7,516	14,594	1.59	-
นอกเขตเทศบาล	16,207	16,930	33,137	2.82	-
รวม	499,011	528,708	1,027,719	1.58	1,023.52

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

<p>ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมจากการพัฒนา อุตสาหกรรมการผลิตในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ</p>	<p>แผนที่ 3.2 : ขอบเขตการปกครองส่วนภูมิภาค</p>	<p>สัญลักษณ์</p> <p>เขตอำเภอ</p> <p>ที่มา : กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม</p>	 <p>มาตราส่วน</p> <p>4 0 4 ก.ม.</p>
--	--	--	--

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.2.4.3 โครงสร้างอายุและเพศ

จากข้อมูลสำนักงานสถิติแห่งชาติ ในปี พ.ศ.2545 จังหวัดสมุทรปราการมีประชากรที่แบ่งช่วงอายุได้จำนวนทั้งสิ้น 990,973 คน เป็นเพศชายน้อยกว่าเพศหญิง โดยมีเพศชายทั้งสิ้น 478,766 คน เพศหญิง 511,277 คน ประชากรในหมวดอายุ 35 – 39 ปี มีสัดส่วนมากที่สุดคือร้อยละ 10.1 ของประชากรทั้งหมด หรือประมาณ 99,152 คน รองลงมาคือ ประชากรในหมวดอายุ 30 – 34 ปี และหมวดอายุ 40 – 44 ปี ตามลำดับ (ตารางที่ 3.2, แผนภูมิที่ 3.1)

จำนวนประชากรที่จำแนกตามหมวดอายุ สามารถนำมาหาอัตราส่วนของผู้เป็นภาระโดยคำนวณจากประชากรวัยเด็ก ช่วงอายุ 0 – 14 ปี ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 22.38 รวมกับประชากรวัยสูงอายุตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไป ประมาณร้อยละ 5.5 แล้วหารด้วยประชากรวัยทำงานอายุ 15 – 64 ปี ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 72.11 จะได้สัดส่วนผู้เป็นภาระเท่ากับ 39 แสดงว่าประชากรวัยทำงานอายุ 15 – 64 ปี ทุกๆ 100 คน จะต้องเลี้ยงดูเด็กและคนชรา 39 คน (ตารางที่ 3.2, แผนภูมิที่ 3.1)

3.2.4.4 การเปลี่ยนแปลงประชากร

เมื่อพิจารณาจำนวนประชากรจังหวัดสมุทรปราการตั้งแต่ปี พ.ศ.2520 – พ.ศ.2545 (ตารางที่ 3.3) พบว่า จำนวนประชากรจังหวัดสมุทรปราการมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างสม่ำเสมอทุกๆ ปี โดยเพิ่มขึ้นจากจำนวนประชากร 465,944 คน ในปี พ.ศ.2520 เป็น 1,027,719 คน ในปี พ.ศ.2545 คิดเป็นจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นทั้งสิ้น 561,755 คน อัตราการขยายตัวของประชากรที่เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อปีเท่ากับ 3.24 หรือคิดเป็นจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นเฉลี่ยเท่ากับ 22,471 คนต่อปี

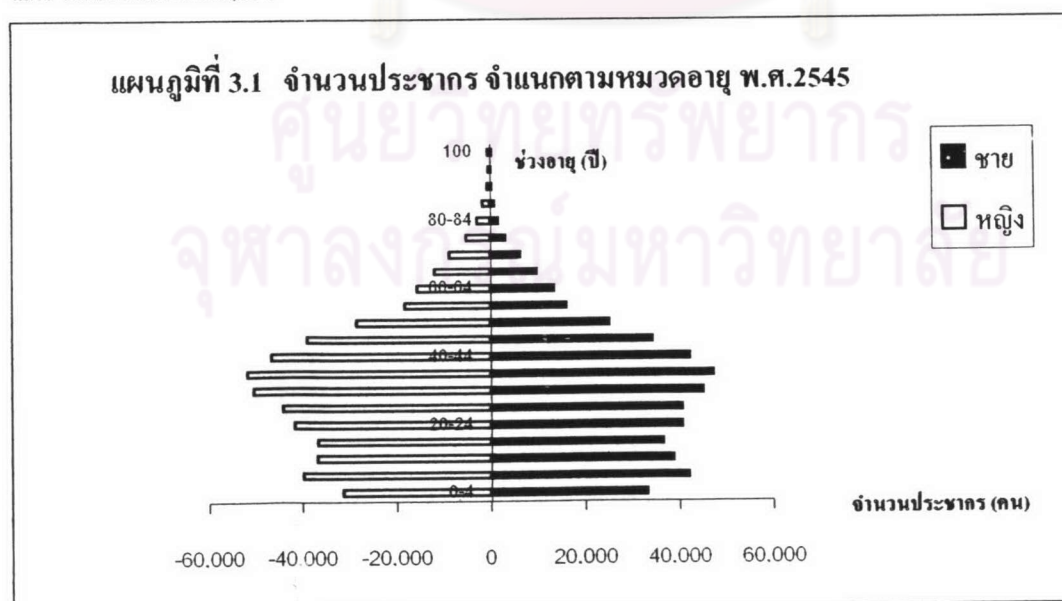
3.2.4.5 การย้ายถิ่นของประชากร

จากข้อมูลสำมะโนประชากรและเคหะ โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า ในปี พ.ศ.2543 (ตารางที่ 3.4) จังหวัดสมุทรปราการมีประชากรย้ายถิ่นภายใน 5 ปี (พ.ศ.2539 – พ.ศ.2543) จำนวนทั้งสิ้น 227,716 คน เป็นประชากรที่ย้ายมาจากจังหวัดอื่นๆ ในประเทศไทยมากที่สุดถึง 171,825 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 75.46 ที่เหลือเป็นประชากรที่ย้ายภายในจังหวัด ย้ายมาจากต่างประเทศและไม่ทราบ โดยมีจำนวนประชากรย้ายถิ่นเท่ากับ 50,078 คน 4,526 คน และ 1,286 คน ตามลำดับ เหตุผลในการย้ายถิ่นส่วนใหญ่คือ การเข้ามาหางานทำ ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 88,664 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 38.94 รองลงมาคือ เหตุผลในการย้ายที่อยู่อาศัยและติดตามบุคคลในครัวเรือน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 22.18 และ 13.95 ตามลำดับ

ตารางที่ 3.2 จำนวนประชากรจำแนกตามหมวดอายุและเพศ พ.ศ.2545

หมวดอายุ (ปี)	ชาย		หญิง		รวม	
	จำนวนประชากร (คน)	ร้อยละ	จำนวนประชากร (คน)	ร้อยละ	จำนวนประชากร (คน)	ร้อยละ
0-4	33,168	3.35	31,148	3.15	64,316	6.50
5-9	42,081	4.25	39,692	4.01	81,773	8.26
10-14	38,757	3.91	36,728	3.71	75,485	7.62
15-19	36,506	3.69	36,530	3.69	73,036	7.38
20-24	40,696	4.11	41,658	4.21	82,354	8.32
25-29	40,671	4.11	44,118	4.46	84,789	8.56
30-34	45,255	4.57	50,342	5.08	95,597	9.66
35-39	47,336	4.78	51,816	5.23	99,152	10.01
40-44	42,328	4.28	46,551	4.70	88,879	8.98
45-49	34,350	3.47	38,946	3.93	73,296	7.40
50-54	25,103	2.54	28,362	2.86	53,465	5.40
55-59	16,084	1.62	18,206	1.84	34,290	3.46
60-64	13,526	1.37	15,585	1.57	29,111	2.94
65-69	9,857	1.00	11,851	1.20	21,708	2.19
70-74	6,328	0.64	8,666	0.88	14,994	1.51
75-79	3,262	0.33	5,131	0.52	8,393	0.85
80-84	1,701	0.17	2,850	0.29	4,551	0.46
85-89	833	0.08	1,633	0.16	2,466	0.25
90-94	397	0.04	656	0.07	1,053	0.11
95-99	199	0.02	297	0.03	496	0.05
100 และมากกว่า	328	0.03	511	0.05	839	0.08
รวม	478,766	48.36	511,277	51.64	990,043	100.00
ไม่ทราบปีอันตรคดี	17,838	1.74	15,992	1.56	33,830	3.29
ผู้ใช้สัญชาติไทย	2,407	0.23	1,439	0.14	3,846	0.37
รวมทั้งสิ้น	499,011	48.56	528,708	51.44	1,027,719	100.00

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2547

ตารางที่ 3.3 จำนวนประชากรของจังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ.2520 - พ.ศ.2545

พ.ศ.	จำนวนประชากร (คน)	การเปลี่ยนแปลง	
		จำนวนที่เพิ่ม	ร้อยละ
2520	465,944		
2521	488,266	22,322	4.79
2522	511,598	23,332	4.78
2523	535,858	24,260	4.74
2524	557,292	21,434	4.00
2525	585,320	28,028	5.03
2526	623,514	38,194	6.53
2527	640,316	16,802	2.69
2528	662,612	22,296	3.48
2529	689,631	27,019	4.08
2530	741,905	52,274	7.58
2531	789,060	47,155	6.36
2532	829,412	40,352	5.11
2533	854,883	25,471	3.07
2534	882,164	27,281	3.19
2535	871,806	-10,358	-1.17
2536	895,384	23,578	2.70
2537	914,360	18,976	2.12
2538	926,110	11,750	1.29
2539	948,233	22,123	2.39
2540	956,266	8,033	0.85
2541	969,321	13,055	1.37
2542	977,388	8,067	0.83
2543	1,014,449	37,061	3.79
2544	1,011,692	-2,757	-0.27
2545	1,027,719	16,027	1.58

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2547

จำนวนประชากรเฉลี่ยเพิ่มขึ้นต่อปี

22,471

3.24

ตารางที่ 3.4 ประชากรที่ย้ายถิ่นภายใน 5 ปี จำแนกตามเหตุผลของการย้ายถิ่น สถานที่อยู่ก่อนย้าย

สถานที่อยู่ก่อนย้าย		เหตุผลในการย้ายถิ่น											รวม	ร้อยละ
ชาย	หญิง	ทางท่า	หน้าที่การงาน	เพื่อการศึกษา	ติดตามบุคคลในครอบครัว	กลับภูมิลำเนา	ย้ายที่อยู่อาศัย	ย้ายเข้าครัวเรือนสถาบัน	อื่นๆ	ไม่ทราบเหตุผล	รวม	ร้อยละ		
ย้ายภายในจังหวัด	เขตการปกครอง	4,110	2,967	213	3,774	79	11,743	1,334	598	164	24,956	10.96		
	จากในเขตเทศบาล	4,910	1,782	515	3,274	37	8,676	1,508	1,372	318	22,364	9.82		
	จากนอกเขตเทศบาล	270	66	5	275	5	816	26	140	1,149	2,755	1.21		
	ไม่ทราบเขต	2,968	1,576	396	2,644	37	8,680	527	1,438	380	18,648	8.19		
	อำเภอเดียวกัน	2,952	1,603	150	2,556	58	6,720	669	250	371	15,333	6.73		
ย้ายข้ามจังหวัด	ต่างอำเภอ	3,370	1,605	187	2,123	25	5,804	1,672	422	880	16,093	7.07		
	ไม่ทราบอำเภอ	9,291	4,785	734	7,324	121	21,205	2,869	2,111	1,632	50,076	21.99		
รวมย้ายภายในจังหวัด		21,656	7,432	2,696	10,034	155	16,276	1,271	862	715	61,100	26.83		
ย้ายมาจากจังหวัดอื่น	จากในเขตเทศบาล	53,946	7,163	3,155	12,260	159	9,746	1,309	939	2,409	91,089	40.00		
	จากนอกเขตเทศบาล	3,009	878	348	1,261	30	1,564	104	172	12,264	19,634	8.62		
	ไม่ทราบเขต	78,612	15,474	6,200	23,557	345	27,588	2,684	1,974	15,389	171,825	75.46		
รวมย้ายมาจากจังหวัดอื่น		547	548	179	772	10	1,576	115	93	246	4,089	1.80		
ย้ายมาจากต่างประเทศ	เอเชีย	21	15	10	14	5	-	2	-	-	68	0.03		
	อเมริกา	2	4	-	14	-	-	-	6	49	77	0.03		
	ยุโรป	10	16	-	10	4	10	-	-	-	52	0.02		
	โอเชียเนีย	-	-	-	5	-	5	-	-	-	10	0.00		
	แอฟริกาและอื่นๆ	62	10	1	35	-	82	21	5	10	228	0.10		
ไม่ทราบประเทศ	643	595	191	852	20	1,674	138	104	307	4,526	1.99			
รวมย้ายมาจากต่างประเทศ		118	163	-	30	-	39	14	4	915	1,286	0.56		
รวมประชากรที่ย้ายถิ่น		88,664	21,018	7,126	31,763	487	50,508	5,706	4,194	18,244	227,715	100.00		
ร้อยละ		38.94	9.23	3.13	13.95	0.21	22.18	2.51	1.84	8.01	100.00			

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2547

3.1.5 ทรัพยากรธรรมชาติ

ทรัพยากรป่าไม้ส่วนใหญ่เป็นป่าไม้ประเภทไม้ผลัดใบและป่าชายเลน ซึ่งมีเนื้อที่ป่าประมาณ 12,030 ไร่ หรือประมาณร้อยละ 1.92 ของเนื้อที่ของจังหวัด (สำนักงานสถิติจังหวัดสมุทรปราการ, 2547)

สำหรับทรัพยากรดินในจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า เนื้อดินเป็นดินเหนียว มีโครงสร้างหนาที่บ ดินชั้นบนมีสีเทาเข้มหรือสีน้ำตาลเข้มมากปนเทา มีความเป็นกรดปานกลาง ถึงเล็กน้อย ส่วนดินชั้นล่างมีสีเทาเข้มหรือสีเทาอมเขียว มีความเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นด่าง การระบายน้ำของดินในจังหวัดสมุทรปราการอยู่ในขั้นเลวและในช่วงฤดูฝนจะมีน้ำขังผิวดินนาน 4 – 5 เดือน ศักยภาพของดินจึงเหมาะสำหรับการทำงานปลูกข้าว (สำนักงานจังหวัดสมุทรปราการ, 2547)

จังหวัดสมุทรปราการมีทรัพยากรแหล่งน้ำที่สำคัญ 2 ประเภทคือ แหล่งน้ำธรรมชาติ และแหล่งน้ำชลประทาน ในส่วนของแหล่งน้ำธรรมชาตินั้น จังหวัดสมุทรปราการมีแม่น้ำและคลองเป็นจำนวนมาก โดยแม่น้ำและคลองที่มีความสำคัญของจังหวัดมีดังนี้ (แผนที่ 3.4) (สำนักงานจังหวัดสมุทรปราการ, 2547)

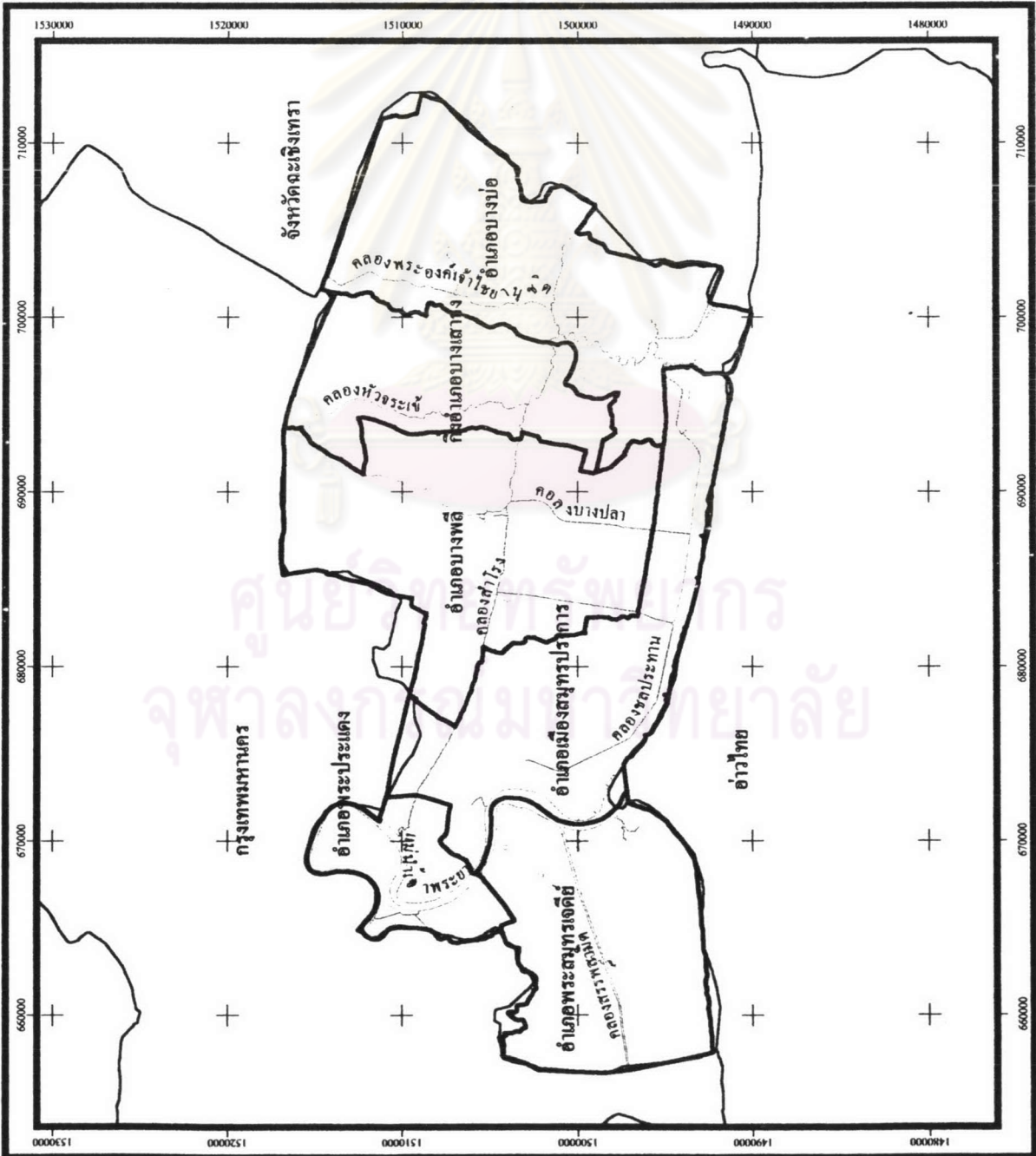
- แม่น้ำเจ้าพระยา ไหลผ่านอำเภอพระประแดง อำเภอเมืองสมุทรปราการและอำเภอพระสมุทรเจดีย์ เป็นแม่น้ำที่มีความสำคัญในการเป็นเส้นทางคมนาคมติดต่อกับกรุงเทพมหานคร โดยมีเรือเดินสมุทรจากต่างประเทศแล่นผ่านไปมาเพื่อขนถ่ายสินค้าและรับสินค้าเข้า-ออกที่บริเวณท่าเรือคลองเตย

- คลองสำโรง แยกจากแม่น้ำเจ้าพระยาที่ตำบลสำโรง อำเภอพระประแดง ไหลผ่านตำบลสำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ ตำบลบางแก้ว ตำบลบางโจดง ตำบลศรีษะจรเข้ใหญ่ อำเภอบางพลีและผ่านทางอำเภอบางบ่อไปถึงบริเวณท่าสะพาน อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา

- คลองสรรพสามิต แยกจากแม่น้ำเจ้าพระยาที่ตำบลแหลมฟ้าผ่า อำเภอพระสมุทรเจดีย์ผ่านตำบลนาเกลือ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ไหลไปออกคลองขุนราชพินิจ ในจังหวัดสมุทรสาคร คลองสรรพสามิตเป็นคลองที่ขุดขึ้นในสมัยรัฐบาลของหลวงประดิษฐมนูธรรม เพื่อช่วยขบวนการเกลือในการลำเลียงสินค้าไปขาย

- คลองด่าน แยกมาจากคลองสำโรงตรงบริเวณที่ว่าการอำเภอบางบ่อ ไหลผ่านตำบลบางเพ็ญ ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ ผ่านประตูน้ำชลหารพินิจ (ประตูน้ำคลองด่าน) ซึ่งเป็นที่ตั้งของสำนักโครงการชลประทาน ตัดผ่านถนนสุขุมวิทลงสู่ทะเลบริเวณอ่าวไทย ถือเป็นคลองที่มีประโยชน์อย่างยิ่งในการคมนาคม การเกษตรและการประมง

<p>ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมจากการพัฒนา อุตสาหกรรมการผลิตในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ</p>	<p>แผนที่ 3.4 : แม่น้ำและคลองสายสำคัญ</p>	<p>สัญลักษณ์</p> <div style="display: flex; justify-content: center; gap: 20px;"> <div style="text-align: center;"> เขตอำเภอ </div> <div style="text-align: center;"> แม่น้ำและคลอง </div> </div>	<p>ที่มา : กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม</p>
<p>มาตราส่วน</p> <div style="display: flex; align-items: center; justify-content: center;"> <div style="width: 20px; height: 10px; background: linear-gradient(to right, black 50%, white 50%); border: 1px solid black; margin-right: 5px;"></div> <div style="display: flex; flex-direction: column; align-items: center; gap: 5px;"> 0 3 6 กม. </div> </div>			

- คลองบางเสาธง เริ่มจากบริเวณหมู่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางพลีจนถึงคลองประเวศบุรีรมย์ เขตลาดกระบัง ผ่านท้องที่อำเภอบางพลี
- คลองพระองค์เจ้าไชยานุชิต เป็นคลองชลประทานที่ขุดขึ้นระหว่างคลองประเวศบุรีรมย์ กับคลองลำโรงที่อำเภอบางบ่อ เพื่อให้ประชากรซึ่งอยู่อาศัยบริเวณริมคลองที่ไม่มีถนนเข้าถึงได้อาศัยเส้นทางน้ำเพื่อสำหรับการคมนาคม
- คลองประเวศบุรีรมย์ เป็นคลองชลประทานใช้คมนาคมทางตอนเหนือของจังหวัด

ในส่วนของแหล่งน้ำชลประทาน พบว่า จังหวัดสมุทรปราการแบ่งพื้นที่การชลประทานออกเป็น 2 บริเวณ คือพื้นที่ชลประทานในเขตโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาครอบคลุมพื้นที่ของจังหวัดสมุทรปราการฝั่งตะวันออกรวม 405,800 ไร่ และพื้นที่ชลประทานนอกเขตโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา ครอบคลุมพื้นที่ทั้งสิ้น 150,600 ไร่

3.1.6 สภาพทางเศรษฐกิจ

จากรายงานของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ พบว่า ใน พ.ศ.2543 จังหวัดสมุทรปราการมีมูลค่ารวมผลิตภัณฑ์จังหวัด (GPP) ณ ราคาประจำปี 206,361 ล้านบาท โดยที่มูลค่าผลิตภัณฑ์ในสาขาอุตสาหกรรม มีมูลค่าสูงถึง 131,459 ล้านบาท หรือประมาณร้อยละ 63.70 ของมูลค่ารวมผลิตภัณฑ์จังหวัด (ตารางที่ 3.5) ในส่วนของมูลค่าผลิตภัณฑ์เฉลี่ยต่อหัว (Per capita GPP) ของจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า มีค่าสูงถึง 198,806 บาท จัดอยู่ในลำดับที่ 6 ของภาคกลาง และลำดับที่ 7 ของประเทศ (ตารางที่ 3.6) (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2546)

สำหรับรายได้เฉลี่ยต่อคนของประชากร หรือ มูลค่าผลิตภัณฑ์เฉลี่ยต่อหัว (Per capita GPP) ซึ่งเป็นดัชนีทางเศรษฐกิจที่ใช้บ่งชี้ความเจริญทางด้านเศรษฐกิจของจังหวัดนั้น (ตารางที่ 3.7) พบว่า ในปี พ.ศ.2532 – พ.ศ.2543 จังหวัดสมุทรปราการเป็นจังหวัดที่มีรายได้เฉลี่ยต่อคนของประชากรอยู่ในช่วง 129,619 – 205,678 บาทต่อปี เมื่อพิจารณาจากแผนภูมิที่ 3.2 จะเห็นได้ว่า รายได้เฉลี่ยต่อคนของประชากรจังหวัดสมุทรปราการมีการเพิ่มขึ้นเป็นระยะๆ โดยปี พ.ศ. 2539 มีรายได้เฉลี่ยต่อคนของประชากรสูงถึง 205,678 บาทต่อปี

ตารางที่ 3.5 ผลิตภัณฑ์จังหวัด ณ ราคาประจำปี จำแนกตามสาขาการผลิต พ.ศ.2543

สาขาการผลิต	ผลิตภัณฑ์จังหวัด (ล้านบาท)	คิดเป็นร้อยละ
เกษตรกรรม	18,570	9.00
-พืช	374	0.18
-ปศุสัตว์	40	0.02
-การประมง	9,518	4.61
-การป่าไม้	-	-
-บริการทางการเกษตร	12	0.01
-การแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรอย่างง่าย	8,626	4.18
เหมืองแร่และการขุดหิน	-	-
อุตสาหกรรม	131,459	63.70
ก่อสร้าง	3,296	1.60
ไฟฟ้าและประปา	7,701	3.73
คมนาคมและขนส่ง	7,959	3.86
ค้าส่งและขายปลีก	14,891	7.22
การเงินการธนาคาร	4,970	2.41
ที่อยู่อาศัย	2,573	1.25
บริหารราชการและแผ่นดิน	1,550	0.75
บริการ	13,391	6.49
GPP ตามราคาประจำปี (ล้านบาท)	206,361	100

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตารางที่ 3.6 ผลิตภัณฑ์จังหวัด ณ ราคาประจำปี เป็นรายจังหวัด 10 ลำดับแรกของภาคกลาง พ.ศ.

จังหวัด	ผลิตภัณฑ์จังหวัด (ล้านบาท)	ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อคนต่อปี (บาท)	การเรียงลำดับผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อคนต่อปี	
			ลำดับที่ของภาค	ลำดับที่ของประเทศ
ระยอง	276,261	523,222	1	1
ชลบุรี	242,769	243,499	2	2
กรุงเทพมหานคร	1,787,456	234,052	3	3
สมุทรสาคร	102,884	232,244	4	4
ปทุมธานี	119,111	207,511	5	6
สมุทรปราการ	206,361	198,806	6	7
สระบุรี	61,539	114,366	7	8
พระนครศรีอยุธยา	83,324	113,675	8	9
นนทบุรี	81,924	102,662	9	10
ฉะเชิงเทรา	56,989	89,746	10	12

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตารางที่ 3.7 รายได้เฉลี่ยต่อคนของประชากรในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พ.ศ.2532 - พ.ศ.254

จังหวัด พ.ศ.	2532	2533	2534	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543
กรุงเทพมหานคร	116,885	142,674	159,272	176,857	200,508	217,249	237,435	251,875	253,726	228,394	228,921	234,052
สมุทรปราการ	129,619	155,466	163,247	155,786	157,239	169,861	195,222	205,678	195,274	180,814	183,568	198,806
ปทุมธานี	101,587	109,584	125,710	133,531	161,014	200,483	235,832	248,746	229,838	212,643	230,248	207,511
สมุทรสาคร	83,144	89,278	107,595	136,069	151,903	194,616	211,985	218,835	221,340	221,978	216,207	232,244
นครปฐม	33,952	34,508	39,347	47,960	55,005	72,546	81,737	85,395	81,296	78,012	75,817	80,099
นนทบุรี	54,631	62,798	65,827	78,980	81,878	82,835	106,564	116,786	118,833	110,017	101,363	102,662

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2546

3.1.7 การคมนาคมขนส่ง

การคมนาคมภายในจังหวัดสมุทรปราการ แบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท คือ การคมนาคมทางบก การคมนาคมทางน้ำ การคมนาคมทางอากาศ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) การคมนาคมทางบก ประกอบด้วยทางหลวงแผ่นดิน ทางหลวงจังหวัดและทางหลวงท้องถิ่น (แผนที่ 3.5) (สำนักงานจังหวัดสมุทรปราการ, 2547)

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 หรือ ถนนสุขุมวิท เริ่มต้นจากถนนเพลินจิต ผ่านเขตวัฒนา คลองเตย พระโขนง บางนา อำเภอเมืองสมุทรปราการ อำเภอบางบ่อ ไปบรรจบกับทางหลวงหมายเลข 34 ที่อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 7 หรือ ถนนกรุงเทพฯ - ชลบุรีสายใหม่ เป็นทางหลวงพิเศษประเภทจำกัดทางเข้าออกและเก็บค่าผ่านทาง โดยเริ่มต้นจากถนนพระรามที่ 9 กรุงเทพมหานครผ่านท้องที่อำเภอบางพลีและอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการไปสิ้นสุดที่จังหวัดชลบุรี มีทางเข้าออกที่เขตลาดกระบัง บางพลี บางบ่อ บางปะกงและชลบุรี

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 34 หรือ ถนนสายบางนา - ตราด มีเป็นถนนที่สำคัญที่สามารถลดระยะทาง และเวลาการเดินทางติดต่อ ระหว่างจังหวัดสมุทรปราการ กรุงเทพมหานครและจังหวัดต่างๆ ในภาคตะวันออก โดยมีระยะทางในจังหวัดสมุทรปราการประมาณ 30 กิโลเมตร และมีทางยกระดับของการทางพิเศษแห่งประเทศไทย จากแยกบางนาไปถึงบางปะกงบนเส้นทางสายนี้ด้วย

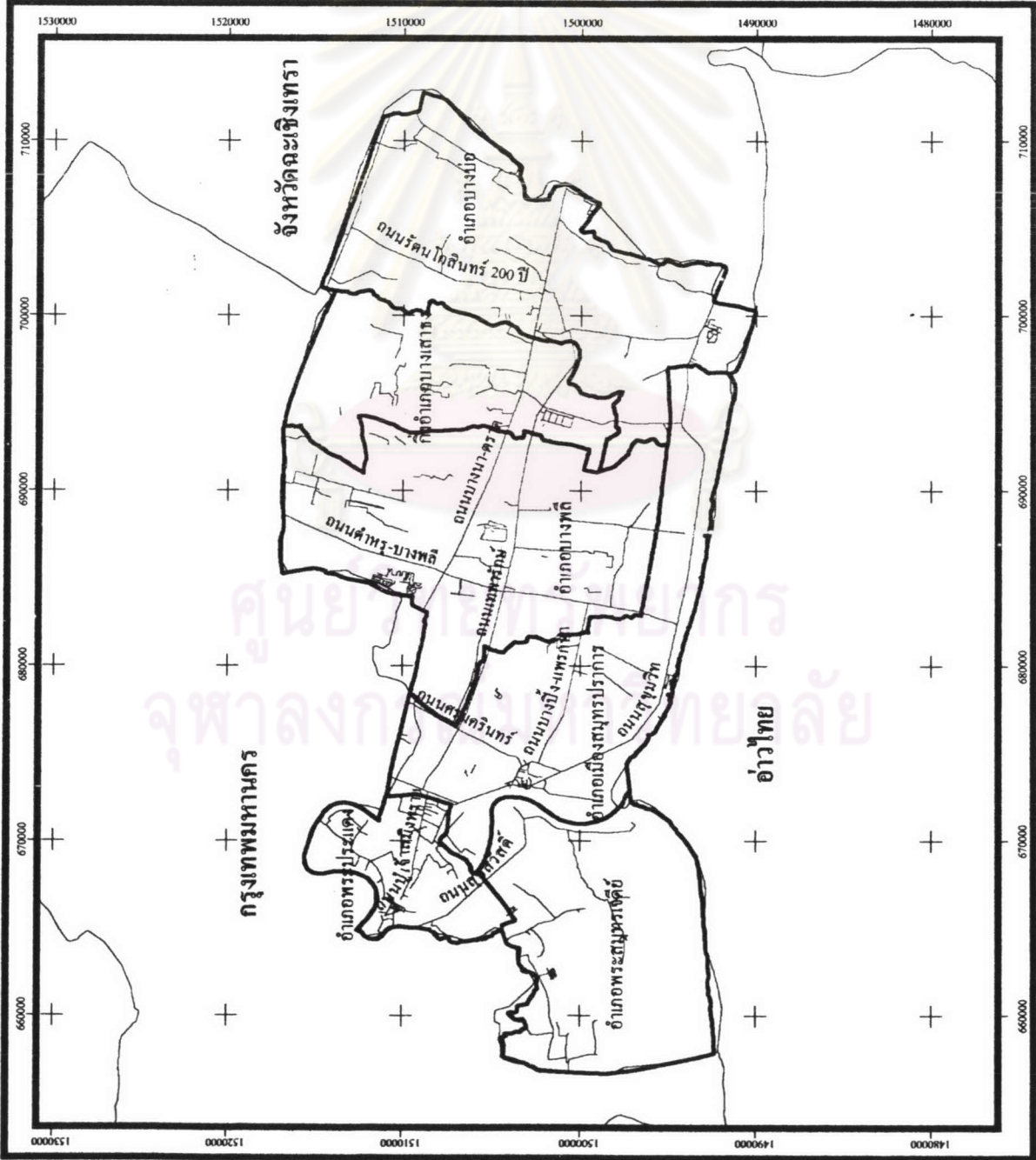
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 303 หรือ ถนนสุขสวัสดิ์ เริ่มต้นจากวงเวียนใหญ่ กรุงเทพมหานคร ผ่านอำเภอพระประแดง เทศบาลตำบลลัดหลวง เทศบาลตำบลพระสมุทรเจดีย์ เทศบาลตำบลแหลมฟ้าผ่าไปยังบริเวณป้อมพระจุลจอมเกล้า ระยะทางประมาณ 15 กิโลเมตร

- ทางหลวงจังหวัดหมายเลข 3113 หรือ ถนนปู่เจ้าสมิงพราย แยกจากถนนสุขุมวิทที่เทศบาลตำบลสำโรงเหนือ ผ่านเทศบาลตำบลสำโรงใต้ ถึงท่าเทียบพานานยนต์ไปเทศบาลเมืองพระประแดง ระยะทางประมาณ 6 กิโลเมตร

- ทางหลวงจังหวัดหมายเลข 3256 หรือ ถนนบางพลี - กิ่งแก้ว - ลาดกระบัง เป็นถนนที่เชื่อมต่อระหว่างถนนอ่อนนุช - ลาดกระบัง ถนนบางนา - ตราด ถึงที่ว่าการอำเภอบางพลี ระยะทางประมาณ 14 กิโลเมตร

- ทางหลวงจังหวัดหมายเลข 3268 หรือ ถนนเทพารักษ์ แยกจากถนนสุขุมวิทที่บริเวณเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ เลียบไปตามคลองสำโรง ผ่านเทศบาลตำบลบางเมือง เทศบาลตำบลบางพลี เทศบาลตำบลบางเสาธง และบรรจบถนนคลองด่าน - บางบ่อ ที่เทศบาลตำบลบางบ่อมีระยะทางประมาณ 28 กิโลเมตร

<p>ผลกระทบททางสิ่งแวดล้อมจากการพัฒนา อุตสาหกรรมการผลิตในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ</p>	<p>แผนที่ 3.5 : เส้นทางคมนาคมทางบก ที่สำคัญ</p>	<p>สัญลักษณ์</p> <p>ถนน เขตอำเภอ</p>	<p>ที่มา : กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ</p>
<p>มาตราส่วน</p> <p>0 6 6 ก.ม.</p>			

- ทางหลวงจังหวัดหมายเลข 3344 หรือ ถนนศรีนครินทร์ เริ่มต้นจากเขต บางกะปิ มาบรรจบถนนสุขุมวิทที่บริเวณแยกการไฟฟ้าสมุทรปราการ (บางปิ้ง) ตรงบริเวณ กิโลเมตรที่ 30

จังหวัดสมุทรปราการยังมีทางพิเศษที่ตัดผ่านจังหวัดอีกคือ ถนนวงแหวนรอบนอก ผ่านอำเภอพระประแดง อำเภอเมืองและอำเภอบางพลี ทางพิเศษบูรพาวิถี ผ่านอำเภอบางพลี กิ่งอำเภอบางเสาธงและอำเภอบางบ่อ ทางยกระดับบางนา ผ่านกิ่งอำเภอบางเสาธงและอำเภอบางบ่อ

2) การคมนาคมทางน้ำ จังหวัดสมุทรปราการมีแม่น้ำเจ้าพระยา คลอง และทำเรือต่างๆ เป็นจำนวนมาก เช่น ทำเรือข้ามฟากนาวาสุมุท (เป็นแพขนานยนต์ใช้บรรทุกรถยนต์ข้ามฟากจากฝั่งอำเภอมืองสมุทรปราการ ไปยังฝั่งอำเภอพระประแดง) ทำเรือข้ามฟากเกตรา (เป็นแพขนานยนต์ อยู่ติดกับทำเรือข้ามฟากนาวาสุมุท) เป็นต้น

3) การคมนาคมทางอากาศ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 กำหนดให้มีการพัฒนาด้านการคมนาคมทางอากาศ โดยให้มีการสร้างสนามบินพาณิชย์ แห่งที่ 2 ของประเทศขึ้น ซึ่งก็คือ โครงการท่าอากาศยานสากลกรุงเทพฯ แห่งที่ 2 หรือสนามบินสุวรรณภูมิ โดยโครงการนี้มีอาณาเขตพื้นที่อยู่ในบริเวณตำบลบางโฉลง ตำบลราชาเทวะและตำบลหนองปรือ อำเภอบางพลี เนื้อที่ประมาณ 20,000 ไร่ ปัจจุบันโครงการท่าอากาศยานสากลกรุงเทพฯ แห่งที่ 2 อยู่ระหว่างการก่อสร้างและคาดว่าจะเปิดใช้บางส่วนในปลายปี พ.ศ.2548 (สำนักงานจังหวัดสมุทรปราการ, 2547)

3.1.8 การสาธารณสุขโลก

การให้บริการการประปาในจังหวัดสมุทรปราการ อยู่ในความควบคุมดูแลของการประปานครหลวง โดยสำนักงานประปาสภาสมุทรปราการ และสำนักงานการประปาสภาตลิ่งชัน นอกจากนี้ยังมีระบบการประปาอิสระในอำเภอบางบ่อ ซึ่งผลิตน้ำจากโรงงานกรองน้ำขนาดเล็กและบ่อบาดาลแจกจ่ายให้กับประชาชน ในส่วนของการใช้น้ำประปาในกิจการโรงงานนั้นพบว่า มีปริมาณการใช้น้ำประปาน้อยมาก เนื่องจากกิจการโรงงานส่วนใหญ่จะใช้น้ำบาดาลในกระบวนการผลิต เพื่อเป็นการประหยัดค่าใช้จ่าย และลดต้นทุนการผลิต (สำนักงานจังหวัดสมุทรปราการ, 2547)

ในส่วนของการให้บริการด้านไฟฟ้าของจังหวัดสมุทรปราการ ขณะนี้ได้ขยายขอบเขตออกไปกว้างขวางครอบคลุมทุกหมู่บ้าน โดยอยู่ในความรับผิดชอบของการไฟฟ้านครหลวง (สำนักงานจังหวัดสมุทรปราการ, 2547)

การสื่อสาร จังหวัดสมุทรปราการมีที่ทำกาไปรษณีย์อยู่ทุกอำเภอรวมทั้งสิ้น 14 แห่ง ซึ่งสามารถให้บริการประชาชนได้อย่างทั่วถึงในการจัดส่งจดหมาย โทรเลข พัดศุภอักษรและธนาณัติ (สำนักงานสถิติจังหวัดสมุทรปราการ, 2547)

ด้านการศึกษาและสาธารณสุขในปีการศึกษา 2545 มีจำนวนโรงเรียนในระดับอนุบาลถึงมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งสิ้น 279 แห่ง ครู 8,024 คน และนักเรียน 193,287 คน ในปีงบประมาณ 2545 มีโรงพยาบาลของรัฐบาล จำนวน 9 แห่ง เอกชน 22 แห่ง สถานีนอนามัย 61 แห่ง และคลินิกทุกประเภท 470 แห่ง (สำนักงานสถิติจังหวัดสมุทรปราการ, 2547)

3.1.9 การใช้ประโยชน์ที่ดิน

จังหวัดสมุทรปราการมีพื้นที่อยู่บนสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา โดยพื้นที่ฝั่งตะวันตกมีเนื้อที่ประมาณ 203 ตารางกิโลเมตร เป็นที่ตั้งของอำเภอพระสมุทรเจดีย์และอำเภอพระประแดง บางส่วน ฝั่งตะวันออกมีเนื้อที่ประมาณ 687 ตารางกิโลเมตร เป็นที่ตั้งของอำเภอเมือง อำเภอบางพลี อำเภอบางบ่อ กิ่งอำเภอบางเสาธงและอำเภอพระประแดงบางส่วน (สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดสมุทรปราการ, 2547)

การใช้ประโยชน์ที่ดินบริเวณฝั่งตะวันตกจะเกาะกลุ่มหนาแน่นในบริเวณริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาและถนนประชาอุทิศ โดยศูนย์กลางการค้าและบริการอยู่บริเวณเทศบาลเมืองพระประแดง ต่อเนื่องมาจนถึงถนนสุขสวัสดิ์ สำหรับการันใช้ประโยชน์ที่ดินบริเวณฝั่งตะวันออกของจังหวัดสมุทรปราการจะมีกลุ่มชุมชนหนาแน่นอยู่ในเขตเทศบาลนครสมุทรปราการและต่อเนื่องไปทางทิศเหนือตามแนวถนนสุขุมวิท บริเวณเทศบาลตำโรงตำบลดินเหนือและกระจายตัวตามแนวถนนเทพารักษ์ จากลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินข้างต้นจึงสามารถสรุปการใช้ประโยชน์ที่ดินตามประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินได้ดังนี้ (กรมควบคุมมลพิษ, 2539 และสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดสมุทรปราการ, 2547)

- ย่านการค้าและพาณิชยกรรม

ศูนย์กลางธุรกิจการค้าของจังหวัดสมุทรปราการ อยู่ในบริเวณเทศบาลนครสมุทรปราการ ซึ่งอยู่บนพื้นที่ฝั่งตะวันออกของจังหวัด ส่วนพื้นที่ฝั่งตะวันตกจะมีย่านธุรกิจการค้าอยู่ทางด้านทิศใต้ของเทศบาลเมืองพระประแดง และทางด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือของเทศบาลตำบลพระสมุทรเจดีย์

- ย่านที่พักอาศัย

ย่านที่พักอาศัยของทุกอำเภอในจังหวัดสมุทรปราการ จะกระจายอยู่โดยรอบย่านพาณิชยกรรมและย่านอุตสาหกรรมของจังหวัด โดยกลุ่มบ้านพักอาศัยจะตั้งอยู่หนาแน่นทางด้านทิศเหนือของเทศบาลนครสมุทรปราการ บริเวณฝั่งตะวันออกของถนนสุขุมวิทและต่อเนื่องไปจนถึงพื้นที่ในเขตเทศบาลตำบลสำโรงเหนือและบริเวณตอนบนของเทศบาลตำบลสำโรงใต้ สำหรับย่านที่พักอาศัยที่มีความหนาแน่นปานกลางถึงน้อย จะกระจายตัวออกมาทางด้านทิศเหนือของอำเภอเมืองและบริเวณรอบๆ ที่ตั้งของตัวอำเภอต่างๆ

- ย่านอุตสาหกรรม

การใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อการอุตสาหกรรมในจังหวัดสมุทรปราการ มีความหนาแน่นในเขตอำเภอพระประแดง ตามแนวถนนสุขสวัสดิ์ทางพื้นที่ฝั่งตะวันตก ในส่วนของพื้นที่ฝั่งตะวันออกพื้นที่อุตสาหกรรมยังกระจายตัวตามแนวถนนบางนา-ตราด ถนนเทพารักษ์ ถนนประชาราษฎร์อุทิศ และจะมีความหนาแน่นในบริเวณถนนปู่เจ้าสมิงพราย และถนนสุขุมวิทในบริเวณที่ติดอ่าวไทย นอกจากนี้จังหวัดสมุทรปราการยังเป็นที่ตั้งของนิคมอุตสาหกรรมอีกเป็นจำนวน 2 แห่งด้วยกัน คือ นิคมอุตสาหกรรมบางปู ตั้งอยู่บริเวณตำบลบางปูใหม่และตำบลแพรกษา อำเภอเมือง และนิคมอุตสาหกรรมบางพลี ตั้งอยู่ในเขตตำบลบางปลา อำเภอบางพลี

- สถานที่ราชการ การสาธารณสุขปโภคและสาธารณูปการ

สถานที่ราชการและแหล่งสาธารณสุขปโภค สาธารณูปการส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ในเขตเทศบาลนครสมุทรปราการ อำเภอเมืองสมุทรปราการและบริเวณที่ตั้งของตัวอำเภอต่างๆ

- พื้นที่เกษตรกรรมและชนบท

พื้นที่เกษตรกรรมและชนบทหรือพื้นที่ว่าง ส่วนใหญ่จะอยู่ในเขตอำเภอบางบ่อ อำเภอบางพลี อำเภอพระสมุทรเจดีย์ และกิ่งอำเภอบางเสาธง

เมื่อพิจารณา ในส่วนของเนื้อที่การใช้ประโยชน์ที่ดินของจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ในปี พ.ศ.2545 ขนาดของการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทต่างๆ มีความแตกต่างกันออกไป โดยประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินที่มีเนื้อที่มากที่สุด คือ ที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรมโดยมีเนื้อที่ทั้งสิ้น 610.88 ตารางกิโลเมตรหรือ 381,802.67 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 60.84 ของเนื้อที่ทั้งหมด

รองลงมาคือ ที่ดินประเภทพาณิชยกรรมและที่ดินประเภทอุตสาหกรรมและคลังสินค้า โดยมีเนื้อที่ 108.86 ตารางกิโลเมตร หรือ 68,0036.07 ไร่ และ 99.02 ตารางกิโลเมตร หรือ 61,088.82 ไร่ ตามลำดับ (ตารางที่ 3.8) (แผนที่ 3.6) (สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดสมุทรปราการ, 2547)

จากข้อมูลพื้นฐานจังหวัดสมุทรปราการข้างต้น จะเห็นได้ว่า จังหวัดสมุทรปราการมีความเหมาะสมในเรื่องทำเลที่ตั้งอุตสาหกรรมหลายๆ ด้าน ดังนี้

- ที่ดิน จังหวัดสมุทรปราการ มีทำเลที่ตั้งอยู่ใกล้กรุงเทพมหานคร จังหวัดในภาคตะวันออกและท่าเทียบเรือแห่งประเทศไทย ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบ ภูมิอากาศไม่ร้อนจัดและไม่หนาวจัด ทรัพยากรน้ำซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินการผลิตมีความอุดมสมบูรณ์ พื้นที่ที่มีความพร้อมในเรื่องสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ความสะดวกในการเข้าถึง

- แรงงาน จำนวนประชากรมากและโครงสร้างอายุของประชากรส่วนใหญ่อยู่ในช่วงวัยแรงงาน

- การคมนาคมขนส่ง การคมนาคมขนส่งมีความสะดวกสบาย โดยเส้นทาง การคมนาคมทางบกภายในจังหวัดและที่เชื่อมต่อระหว่างจังหวัดกับกรุงเทพมหานคร และภาคตะวันออก คือ ถนนสุขุมวิท ถนนกรุงเทพ - ชลบุรี สายใหม่ ถนนบางปะอิน - บางพลี ถนนบางนา - ตราด ฯลฯ ในส่วนของการคมนาคมทางน้ำมีท่าเรือต่างๆ เป็นจำนวนมาก เช่น ท่าเรือห้องเย็น ท่าเรือข้ามฟากแพขนานยนต์ ฯลฯ ช่วยให้การคมนาคมทางน้ำระหว่างจังหวัดและท่าเทียบเรือแห่งประเทศไทยมีความคล่องตัว

- นโยบายของรัฐ นโยบายการพัฒนาประเทศ นับตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 3 (พ.ศ.2515 - 2519) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2520 - 2524) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2525 - 2529) ล้วนแต่มีนโยบายการกระจายอุตสาหกรรมไปสู่ภูมิภาค สนับสนุนการลงทุนของภาคเอกชนด้านอุตสาหกรรม จัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมขึ้นรอบๆ พื้นที่กรุงเทพมหานคร นอกจากนี้ ในปี พ.ศ. 2504 อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการยังได้ถูกกำหนดให้เป็นที่ตั้งอุตสาหกรรมที่ย้ายมาจากกรุงเทพมหานคร

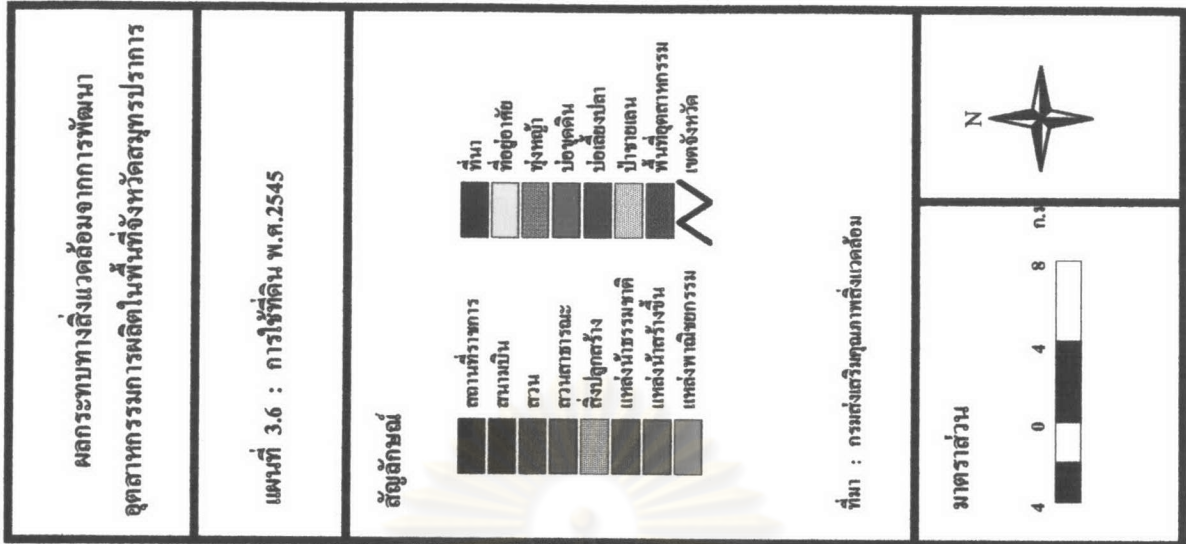
ความเหมาะสมในเรื่องทำเลที่ตั้งของอุตสาหกรรมดังกล่าว ได้กลายเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการขยายตัวของอุตสาหกรรมในจังหวัดสมุทรปราการ ไม่ว่าจะเป็นการเจริญเติบโตของมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดสาขาอุตสาหกรรมและการเพิ่มขึ้นของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่

ตารางที่ 3.8 การใช้ประโยชน์ที่ดินจังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ.2545

ประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน		
	พื้นที่ (ตร.กม.)	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่เกษตรกรรม	610.88	381,802.67	60.84
-ที่นา	64.12	40,073.54	6.39
-สวน	49.96	31,222.49	4.98
-ทุ่งหญ้า	6.12	3,826.04	0.61
-บ่อเลี้ยงปลา	490.69	306,680.61	48.87
พื้นที่ป่าชายเลน	21.60	13,500.00	2.15
แหล่งพาณิชยกรรม	108.86	68,036.07	10.84
ที่อยู่อาศัย	72.99	45,618.75	7.27
สถานที่ราชการ	2.85	1,780.12	0.28
สนามบิน	30.62	19,136.57	3.05
แหล่งอุตสาหกรรม	99.02	61,888.82	9.86
สวนสาธารณะ	20.96	13,101.35	2.09
แหล่งน้ำธรรมชาติ	15.58	9,737.50	1.55
แหล่งน้ำสร้างขึ้น	1.12	700.62	0.11
บ่อขุดดิน	0.02	10.63	0.00
สิ่งปลูกสร้าง	19.59	12,245.22	1.95
รวม	1,004.09	627,558.31	100.00

ที่มา : กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม,

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.2 วิวัฒนาการอุตสาหกรรมการผลิตในจังหวัดสมุทรปราการ

ในอดีตจังหวัดสมุทรปราการเป็นเมืองเกษตรกรรมที่สำคัญแห่งหนึ่งของประเทศ เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินที่เป็นตะกอนดินปากแม่น้ำ และมีแม่น้ำลำคลองขนาดใหญ่เป็นจำนวนมาก เช่น คลองสำโรง คลองประเวศบุรีรมย์ ฯลฯ โดยอาชีพหลักของประชาชนมีดังนี้ (สำนักงานจังหวัดสมุทรปราการ, 2547)

- อาชีพทำนา จังหวัดสมุทรปราการนิยมทำในพื้นที่ทางตอนเหนือและทางตะวันออกของจังหวัด เนื่องจากสภาพพื้นที่บริเวณดังกล่าวเป็นที่ราบขนาดใหญ่และมีแหล่งน้ำที่อุดมสมบูรณ์ ส่งผลให้จังหวัดสมุทรปราการเป็นแหล่งปลูกข้าวเจ้าที่สำคัญของกลุ่มแม่เจ้าพระยา และเป็นที่ตั้งของโรงสีข้าวจำนวนมาก โดยในปี พ.ศ.2501 มีจำนวนโรงสีข้าวทั้งสิ้น 42 โรง ซึ่งเป็นโรงสีข้าวทั้งแบบโรงสีไฟและโรงสียนต์ ตั้งอยู่ในท้องที่อำเภอบางพลี อำเภอเมืองสมุทรปราการ อำเภอพระประแดง และอำเภอบางบ่อ
- อาชีพทำสวน พื้นที่ฝั่งตะวันตกของจังหวัดซึ่งเป็นพื้นที่อำเภอพระประแดงและพื้นที่ฝั่งตะวันออกบริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยาอันเป็นพื้นที่อำเภอพระประแดงอีกส่วนหนึ่ง นิยมทำสวนผลไม้ชนิดต่างๆ ได้แก่ ส้มโอ มะม่วงน้ำดอกไม้ ฝรั่ง มะพร้าว ฝรั่ง พุทรา ฯลฯ ในส่วนของมะพร้าวมีทั้งปลูกเพื่อเก็บผลมะพร้าวจำหน่ายและผลิตเป็นน้ำตาลมะพร้าว
- อาชีพทำประมง จังหวัดสมุทรปราการเป็นแหล่งทำการประมงใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศในอดีต ไม่ว่าจะเป็นการทำประมงชายฝั่งและการทำประมงทะเลลึก สัตว์น้ำจะถูกนำมาจากเรือดักและขายสู่ท้องตลาดทั้งภายในจังหวัดสมุทรปราการและกรุงเทพมหานคร พื้นที่ที่มีการทำประมงเป็นจำนวนมากคือ ตำบลคลองค่าน อำเภอบางบ่อ (ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของจังหวัดและเป็นพื้นที่ที่ติดกับชายทะเล) อำเภอเมืองสมุทรปราการ (ตั้งอยู่ทางฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา)
- อาชีพเลี้ยงปลาน้ำจืด เนื่องจากการทำนาไม่ได้ผลเท่าที่ควร และที่นาถูกแบ่งไปทำประโยชน์ด้านอื่น เช่น ที่อยู่อาศัย โรงงานอุตสาหกรรม ฯลฯ เกษตรกรจึงเปลี่ยนอาชีพไปเป็นเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาน้ำจืดมากขึ้น โดยปลาน้ำจืดที่นิยมเลี้ยงกันคือ ปลาสลิด ปลาดุก ปลาสวาย ปลาจีนชนิดต่างๆ

เมื่อพิจารณาในส่วนของอุตสาหกรรมการผลิตของจังหวัดสมุทรปราการในอดีต พบว่า ก่อนที่รัฐบาลจะส่งเสริมการลงทุนในกิจการอุตสาหกรรมในปี พ.ศ.2504 โรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดสมุทรปราการโดยส่วนใหญ่เป็นโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก และมีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตทางการเกษตรเป็นหลัก เช่น โรงสีข้าว โรงเลื่อย โรงน้ำแข็ง โรงงานปลาป่น ฯลฯ

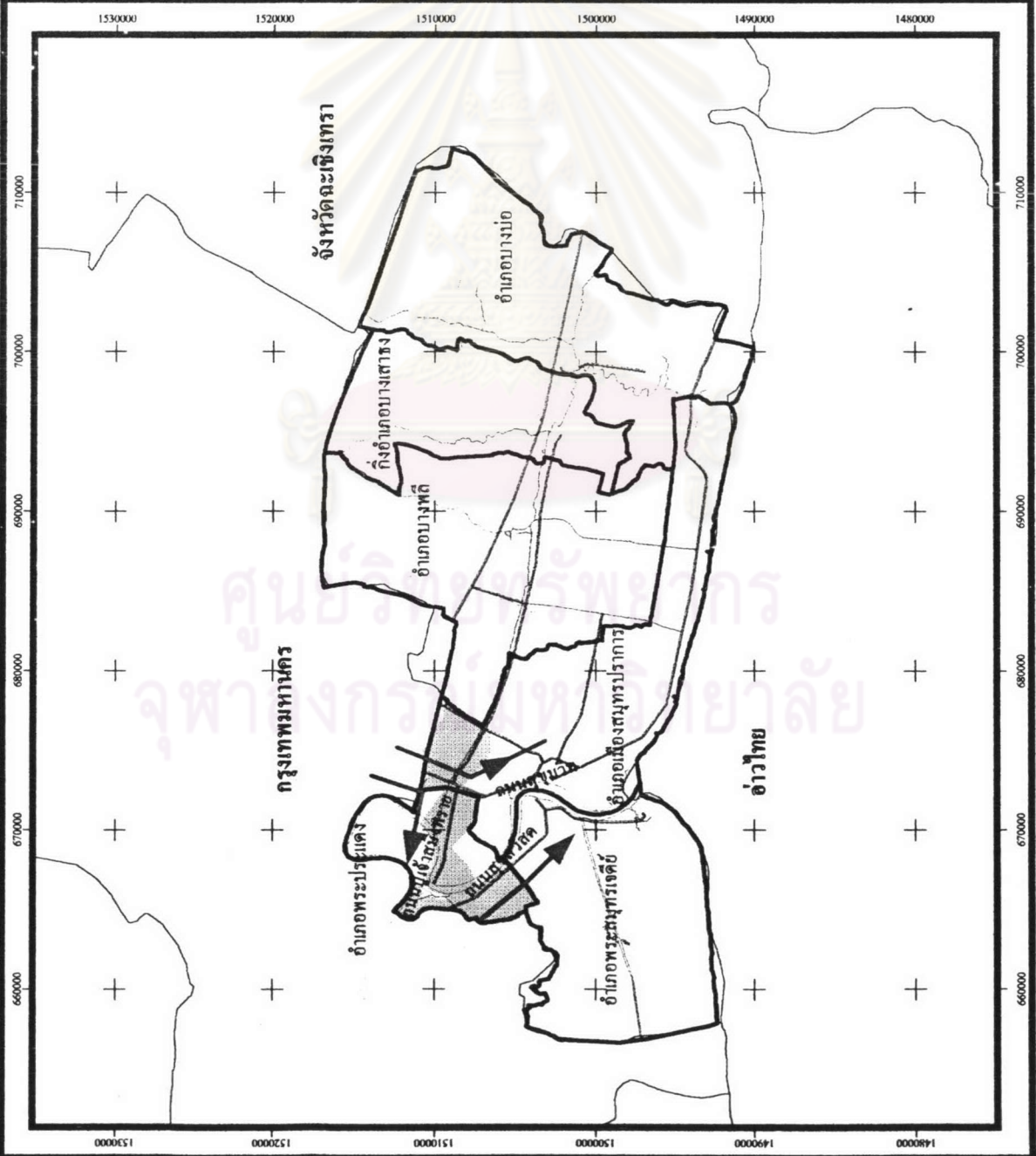
โรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ เหล่านี้มักตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ริมคลองขนาดใหญ่ของจังหวัด และบริเวณสองฝั่งถนนสุขุมวิท

หลังจากปี พ.ศ.2504 รัฐบาลได้ส่งเสริมให้มีการกระจายอุตสาหกรรมสู่ภูมิภาคและย้ายโรงงานอุตสาหกรรมที่สร้างมลภาวะออกจากเขตกรุงเทพมหานคร โดยพื้นที่บางส่วนในเขตอำเภอ พระประแดงได้ถูกประกาศให้เป็นเขตอุตสาหกรรม จากนโยบายดังกล่าวและความเหมาะสมในเรื่องทำเลที่ตั้ง ได้ส่งผลให้เกิดการย้ายโรงงานพอกหน้กสัตว์จำนวนมากมาอยู่ที่บางปะกง ขณะเดียวกันก็มีการก่อสร้างโรงงานประเภทต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นโรงงานทอผ้า โรงงานเหล็ก โรงงานอาหาร ฯลฯ ในเขตอำเภอพระประแดงและอำเภอเมืองสมุทรปราการ โดยการขยายตัวของอุตสาหกรรมเริ่มเกิดขึ้นในบริเวณถนนสายสำคัญที่เชื่อมต่อระหว่างกรุงเทพมหานคร และจังหวัดสมุทรปราการ คือ บริเวณถนนปู่เจ้าสมิงพราย ตำบลท่าโรงใต้และตำบลหน้าแพรก อำเภอพระประแดงและถนนสุข สวัสดิ์ ตำบลบางพึ่ง ตำบลบางครุ ตำบลบางจาก อำเภอพระประแดง (แผนที่ 3.7) (สำนักงาน จังหวัดสมุทรปราการ, 2547)

จากตารางที่ 3.22 และตารางที่ 3.24 จะเห็นได้ว่า นับตั้งแต่ พ.ศ.2512 จนถึง พ.ศ.2546 จังหวัดสมุทรปราการมีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากทุกๆ ปี จนในปี พ.ศ.2546 จังหวัดสมุทรปราการมีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมสูงถึง 6,128 โรง โรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ เหล่านี้การกระจุกตัวหนาแน่นในอำเภอเมืองสมุทรปราการ และอำเภอพระประแดงบริเวณถนน สุขุมวิท ถนนปู่เจ้าสมิงพรายและถนนสุขสวัสดิ์ และมีการกระจายตัวเข้าไปในอำเภอบางพลีและ อำเภอบางบ่อ ตามแนวถนนบางนา - ตราดและถนนเทพารักษ์ โรงงานอุตสาหกรรมในเขตจังหวัด สมุทรปราการในระยะหลังนี้ได้เปลี่ยนจากอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานในการผลิตมาก เช่น โรงงาน ทอผ้า ฯลฯ มาเป็นโรงงานประเภทที่ใช้ทุนหรือเทคโนโลยีการผลิตค่อนข้างสูงแทน ซึ่งมีผลต่อการ เปลี่ยนแปลงการจ้างแรงงานประเภทไร้ทักษะหรือกึ่งฝีมือมาเป็นการจ้างแรงงานที่มีทักษะ และฝีมือ เพิ่มขึ้น (กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2547)

ในปัจจุบัน จังหวัดสมุทรปราการเป็นแหล่งอุตสาหกรรมที่สำคัญแห่งหนึ่งของประเทศไทย สามารถทำรายได้จากการผลิตสินค้า ทั้งเพื่อการจำหน่ายในประเทศและส่งออกขายต่างประเทศ ส่งผลให้เก็บภาษีเข้ารัฐได้เป็นจำนวนมาก (กรมศิลปากร, 2542 : 64 - 65)

<p>ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมจากการพัฒนา อุตสาหกรรมการผลิตในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ</p>	<p>แผนที่ 3.7 : พื้นที่ที่มีการขยายตัวของอุตสาหกรรม ในช่วงแรก</p>	<p>สัญลักษณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> แม่น้ำ คลอง ถนน เขตอำเภอ พื้นที่ที่มีการขยายตัวของอุตสาหกรรมในช่วงแรก <p>ที่มา : กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม</p>	 <p>มาตราส่วน 5 0 5 ก.ม.</p>
--	---	---	---

3.3 การเปลี่ยนแปลงด้านอุตสาหกรรมการผลิต

3.3.1 การเจริญเติบโตของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสาขาอุตสาหกรรม

จากตารางที่ 3.5 ตารางที่ 3.9 และตารางที่ 3.11 จะเห็นได้ว่า ในช่วงปี 10 ปีที่ผ่านมา คือ ตั้งแต่ พ.ศ.2534 - 2543 สาขาอุตสาหกรรมถือเป็นสาขาที่ทำรายได้เป็นอันดับ 1 ให้กับจังหวัดสมุทรปราการเสมอ โดยสามารถทำรายได้เฉลี่ยเท่ากับ 80,804 ล้านบาท คิดเป็นอัตราเติบโตเฉลี่ยเท่ากับ 0.27 โดยในปี พ.ศ.2536 ทำรายได้สูงถึง 88,968 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม มูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาอุตสาหกรรมของจังหวัดสมุทรปราการนี้จะผันแปรไปตามเศรษฐกิจของประเทศ ดังแผนภูมิที่ 3.8 จะเห็นได้ว่า ในปี พ.ศ.2540 และ พ.ศ.2541 ซึ่งเป็นช่วงที่เกิดภาวะเศรษฐกิจฟองสบู่แตกมูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาอุตสาหกรรมของจังหวัดสมุทรปราการลดลงเหลือเพียง 78,146 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2540 และ 62,861 ล้านบาท ในปี พ.ศ.2541 และเมื่อพิจารณามูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาอุตสาหกรรมในปี พ.ศ.2542 และ พ.ศ.2543 ก็พบว่า มีมูลค่าเพิ่มขึ้นตามภาวะเศรษฐกิจของประเทศเช่นเดียวกัน โดยมีมูลค่าเท่ากับ 74,082 ล้านบาท ในปี พ.ศ.2542 และ 83,357 ล้านบาท ในปี พ.ศ.2543 (สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2547)

จาก ตารางที่ 3.12 และแผนภูมิที่ 3.5 จะเห็นได้ว่า ในปี พ.ศ.2543 สาขาการผลิตที่ทำรายได้ให้กับจังหวัดสมุทรปราการมากที่สุดคือ สาขาอุตสาหกรรม โดยสามารถทำรายได้สูงถึง 83,357 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 66.24 ของผลิตภัณฑ์จังหวัดทุกสาขาการผลิต รองลงมาคือ สาขาเกษตรกรรม สาขาค้าส่งและขายปลีก สาขาบริการ สาขาการคมนาคมขนส่ง โดยสร้างรายได้ 9,611 ล้านบาท 7,957 ล้านบาท 6,181 ล้านบาทและ 6,138 ล้านบาท ตามลำดับ เป็นที่น่าสังเกตว่า สาขาต่างๆ ที่สามารถทำรายได้ให้กับจังหวัดนี้ ส่วนใหญ่เป็นสาขาที่มีความเกี่ยวข้องกับสาขาอุตสาหกรรมทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องการเป็นวัตถุดิบในการผลิตและการอำนวยความสะดวกสบายในการประกอบกิจการอุตสาหกรรม (สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2547)

เมื่อเปรียบเทียบในระดับภาคและระดับประเทศ จังหวัดสมุทรปราการสามารถสร้างรายได้สูงถึง 83,357 ล้านบาทหรือคิดเป็นร้อยละ 14.04 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาอุตสาหกรรมของกรุงเทพมหานครและปริมณฑลและร้อยละ 7.89 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาอุตสาหกรรมในระดับประเทศ (ตารางที่ 3.10) (สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2547) และเมื่อวิเคราะห์ฐานเศรษฐกิจ โดยวิธี Location Quotient Method พบว่า จังหวัดสมุทรปราการมีความเชี่ยวชาญในการผลิตสาขาอุตสาหกรรมมากกว่าภาคมหานครและประเทศไทยทั้งในปี พ.ศ.2534

ตารางที่ 3.9 อัตราการเติบโตมูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาอุตสาหกรรมของจังหวัดสมุทรปราการ กรุงเทพมหานครและปริมณฑลและประเทศไทย พ.ศ.2534-2543

พื้นที่	2534-2535	253-2536	2536-2537	2537-2538	2538-2539	2539-2540	2540-2541	2541-2542	2542-2543	อัตราเติบโตเฉลี่ยปี 2534-2539	อัตราเติบโตเฉลี่ยปี 2540-2543	อัตราเติบโตเฉลี่ย
สมุทรปราการ	0.00	3.64	-2.44	-9.40	6.19	-6.42	-19.56	17.85	12.52	-0.40	1.10	0.27
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	7.09	7.10	5.73	6.40	2.63	-1.93	-12.81	12.12	4.58	5.79	0.49	3.43
ประเทศไทย	11.31	11.18	9.24	12.90	6.77	1.59	-11.19	12.34	6.00	10.28	2.18	6.68

ตารางที่ 3.10 ร้อยละมูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรปราการเมื่อเทียบกับกรุงเทพมหานครและปริมณฑลและประเทศไทย พ.ศ.2543

พื้นที่	2543	ร้อยละ
สมุทรปราการ	83,357	14.04
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	593,857	100.00

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

พื้นที่	2543	ร้อยละ
สมุทรปราการ	83,357	7.89
ประเทศไทย	1,056,505	100.00

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

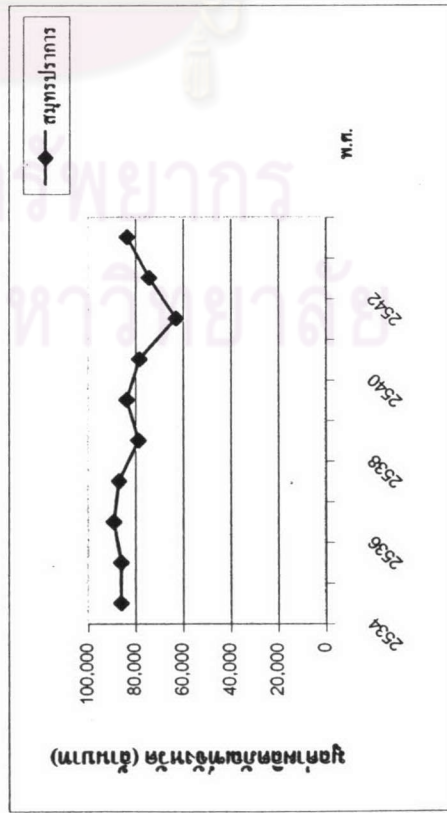
ตารางที่ 3.11 เปรียบเทียบมูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาอุตสาหกรรมระหว่างจังหวัดสมุทรปราการ กรุงเทพมหานครและประเทศไทย
ปี พ.ศ.2534-2543

พื้นที่	2534	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	เฉลี่ย
สมุทรปราการ	85,839	85,841	88,968	86,796	78,641	83,505	78,146	62,861	74,082	83,357	80,804
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	447,283	478,979	512,998	542,391	577,095	592,298	580,875	506,470	567,841	593,857	540,009
ประเทศไทย	603,512	671,783	746,877	815,857	921,109	983,423	999,101	887,255	996,732	1,056,505	868,215

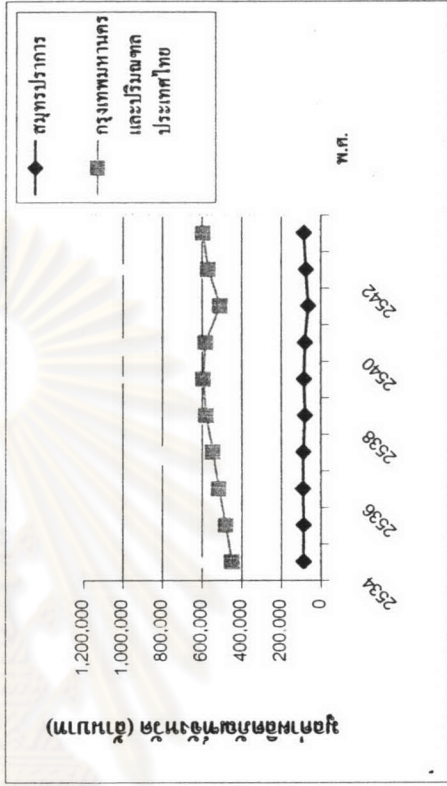
หน่วย : ล้านบาท

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

แผนภูมิที่ 3.3 ผลิตภัณฑ์สาขาอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรปราการ
ณ ราคาคงที่ ตั้งแต่พ.ศ. 2534 - 2543

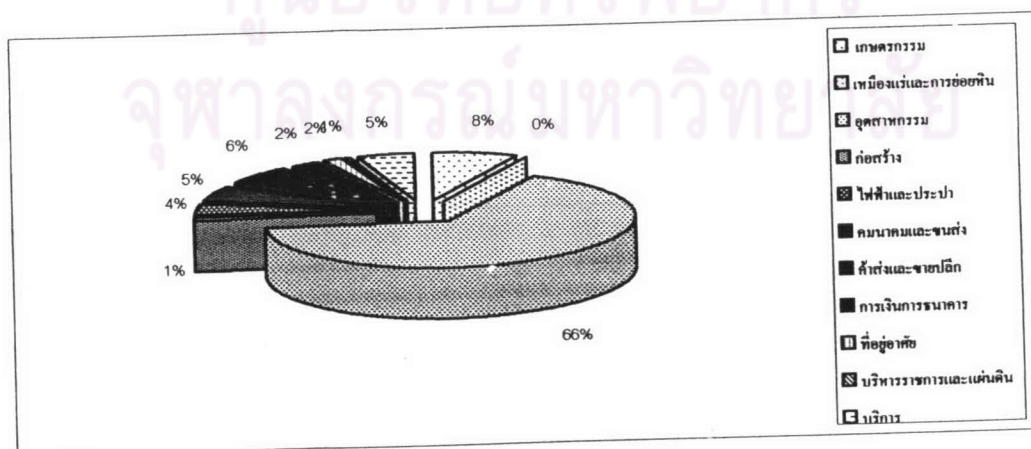
แผนภูมิที่ 3.4 ผลิตภัณฑ์สาขาอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรปราการ กรุงเทพฯ
และปริมณฑล และประเทศไทย ตั้งแต่พ.ศ. 2534 - 2543

ตารางที่ 3.12 ผลิตภัณฑ์จังหวัด ณ ราคาंकที่ จำแนกตามสาขาการผลิต พ.ศ.2543

สาขาการผลิต	ผลิตภัณฑ์จังหวัด (ล้านบาท)	คิดเป็นร้อยละ
เกษตรกรรม	9,611	7.64
-พืช	254	0.20
-ปศุสัตว์	33	0.03
-การประมง	4,963	3.94
-การป่าไม้	0	-
-บริการทางการเกษตร	6	0.00
-การแปรรูปผลิตผลทางการเกษตรอย่างง่าย	4,355	3.46
เหมืองแร่และการขุดหิน	0	-
อุตสาหกรรม	83,357	66.24
ก่อสร้าง	1,865	1.48
ไฟฟ้าและประปา	4,838	3.84
คมนาคมและขนส่ง	6,138	4.88
ค้าส่งและขายปลีก	7,957	6.32
การเงินการธนาคาร	2,872	2.28
ที่อยู่อาศัย	2,342	1.86
บริหารราชการและแผ่นดิน	680	0.54
บริการ	6,181	4.91
GPP ตามราคาंकที่ (ล้านบาท)	125,841	100

แผนภูมิที่ 3.5 ผลิตภัณฑ์จังหวัด ณ ราคาंकที่ จำแนกตามสาขาการผลิต พ.ศ.2543

พ.ศ.2539 และ พ.ศ.2543 ความชำนาญพิเศษดังกล่าวสามารถคาดเดาได้ว่า สินค้าที่ผลิตได้ในสาขาอุตสาหกรรมจะเป็นสินค้าส่งออกและเป็นฐานเศรษฐกิจของจังหวัดสมุทรปราการ

3.3.2 การขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรม

3.3.2.1 การเพิ่มขึ้นของโรงงานอุตสาหกรรมในแต่ละปี

นับตั้งแต่ปี พ.ศ.2512 ซึ่งเป็นปีแรกที่มีการจดทะเบียนขึ้นเป็นโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการนับได้ว่าเป็นจังหวัดที่มีโรงงานอุตสาหกรรมเกิดขึ้นมากมาย โดยในปี พ.ศ.2535 ถือเป็นปีที่มีการจดทะเบียนโรงงานอุตสาหกรรมมากที่สุด คือมีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมจดทะเบียนใหม่ทั้งสิ้น 592 โรง เงินทุนจดทะเบียนสูงถึง 24,962.93 ล้านบาท และก่อให้เกิดการจ้างงานเป็นจำนวนถึง 40,025 คน (ตารางที่ 3.13) (กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2547)

จากตารางที่ 3.13 พบว่า ตั้งแต่ปี พ.ศ.2512 – 2542 จังหวัดสมุทรปราการมีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนใหม่เฉลี่ยต่อปีเท่ากับ 197 โรง โดยในช่วงปี พ.ศ.2536 – 2539 เป็นช่วงระยะเวลาที่มีการจดทะเบียนใหม่ของโรงงานอุตสาหกรรมน้อยที่สุด คือ มีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมจดทะเบียนใหม่ในปี พ.ศ.2536 เท่ากับ 96 โรง พ.ศ.2537 เท่ากับ 51 โรง พ.ศ.2538 เท่ากับ 35 โรงและ พ.ศ.2539 เท่ากับ 40 โรง การลดลงของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมจดทะเบียนใหม่ตั้งแต่ปี พ.ศ.2536 – 2539 นี้เป็นผลมาจากการที่รัฐบาลให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาด้านมลพิษและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น โดยการประกาศให้จังหวัดสมุทรปราการเป็นเขตควบคุมมลพิษ ในปี พ.ศ.2536 และนโยบายกระจายอุตสาหกรรมให้ไปตั้งอยู่นอกเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ไม่ว่าจะเป็นพื้นที่เขตนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังหรือในเขตส่งเสริมการลงทุนของทุกจังหวัด ซึ่งเป็นไปตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 (กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2547)

3.3.2.2 จำนวนโรงงานอุตสาหกรรม

จังหวัดสมุทรปราการ เป็นจังหวัดหนึ่งในประเทศไทยที่มีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมาก โดยในปี พ.ศ.2545 จังหวัดสมุทรปราการมีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมทั้งสิ้น 7,057 โรง คิดเป็นร้อยละ 18.96 ของจำนวนโรงงานทั้งหมดของกรุงเทพมหานครและปริมณฑลและคิดเป็นร้อยละ 5.57 ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมทั้งประเทศ (ตารางที่ 3.14) (กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2547)

ตารางที่ 3.13 จำนวนโรงงาน เงินทุน และคนงานที่จดทะเบียนใหม่ ตั้งแต่ พ.ศ.2512 - 2542

ปี	จำนวนโรงงานอุตสาหกรรม (โรง)	เงินทุน (ล้านบาท)	จำนวนคนงาน (คน)		
			ชาย	หญิง	รวม
2512	84	743.46	2,826	649	3,475
2513	129	1,233.21	6,727	1,081	7,808
2514	115	1,116.03	5,302	1,800	7,102
2515	481	2,197.33	26,988	171	27,159
2516	104	673.09	2,982	51	3,033
2517	116	665.02	4,105	274	4,379
2518	132	2,018.74	4,369	1,539	5,908
2519	102	1,074.54	3,099	4,184	7,283
2520	114	1,419.34	2,730	2,429	5,159
2521	141	857.85	3,195	1,224	4,419
2522	187	1,476.67	4,682	3,920	8,602
2523	153	765.96	-	-	4,415
2524	204	950.20	-	-	5,764
2525	269	1,293.29	-	-	6,959
2526	189	1,471.31	-	-	6,378
2527	164	1,570.83	-	-	7,133
2528	177	1,335.14	-	-	5,268
2529	199	1,181.84	-	-	5,344
2530	223	1,578.82	-	-	7,218
2531	322	7,420.78	-	-	30,108
2532	379	20,220.98	-	-	57,239
2533	378	17,383.62	-	-	38,085
2534	471	18,913.93	-	-	33,959
2535	592	24,962.93	-	-	40,025
2536	96	7,808.55	-	-	7,628
2537	51	3,066.00	-	-	3,005
2538	35	4,059.84	-	-	3,405
2539	40	-	-	-	-
2540	230	11,959.25	-	-	8,777
2541	115	14,067.29	-	-	4,863
2542	103	2,235.82	-	-	4,264
เฉลี่ยจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนต่อปี			197		

ที่มา : กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

ตารางที่ 3.14 จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมสะสมของจังหวัดสมุทรปราการ กรุงเทพมหานคร กรุงเทพมหานครและปริมณฑลและประเทศไทย
ตั้งแต่ปี พ.ศ.2540-2545

ปี พ.ศ.	จำนวนโรงงาน (โรง)				ประเทศไทย
	สมุทรปราการ	กรุงเทพมหานคร	กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	ประเทศไทย	
2540	6,397	21,017	36,412	126,578	
2541	6,501	21,096	36,821	127,364	
2542	6,570	21,164	37,040	128,350	
2543	6,632	20,910	37,152	125,449	
2544	6,887	20,273	36,892	124,079	
2545	7,057	20,195	37,211	126,677	

ที่มา: กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

จากตารางที่ 3.15 และแผนภูมิที่ 3.6 แสดงให้เห็นถึงจำนวนโรงงานอุตสาหกรรม เงินทุนและคนงานของจังหวัดสมุทรปราการ โดยปีที่มีจำนวนโรงงานสูงสุด คือ พ.ศ. 2545 โดยมีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมทั้งสิ้น 7,057 โรง เงินลงทุน 301,476 ล้านบาทและมีคนงานสูงถึง 464,822 คน จากจำนวนโรงงานตั้งแต่ปี พ.ศ.2530 – 2545 นี้เอง สามารถนำมาหาอัตราการเติบโตของโรงงานอุตสาหกรรมเฉลี่ยได้เท่ากับ 7.38 (กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2547)

3.4 ลักษณะการกระจายตัวอุตสาหกรรม

พ.ศ.2546 จังหวัดสมุทรปราการมีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมทั้งสิ้น 6,128 โรง เงินทุนสูงถึง 429,516 ล้านบาท และมีจำนวนคนงานทั้งสิ้น 441,423 คน โดยอำเภอที่มีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมมากที่สุด คือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ ซึ่งมีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมทั้งสิ้น 2,139 โรง คิดเป็นร้อยละ 34.91 ของจำนวนโรงงานทั้งจังหวัด รองลงมาคือ อำเภอบางพลีและอำเภอพระประแดง โดยมีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรม 1,361 โรง และ 1,360 โรง ตามลำดับ สำหรับอำเภอที่มีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมน้อยที่สุดคือ อำเภอบางบ่อ โดยมีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมทั้งสิ้น 167 โรงหรือคิดเป็นร้อยละ 2.73 ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมทั้งจังหวัด (ตารางที่ 3.16 ตารางที่ 3.17 และแผนภูมิที่ 3.7) (แผนที่ 3.8) (กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2547)

เมื่อพิจารณาในระดับตำบล พบว่า ตำบลที่มีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมจำนวนมากที่สุดคือ ตำบลบางเสาธง กิ่งอำเภอบางเสาธง โดยมีจำนวนโรงงานสูงถึง 551 โรง รองลงมาคือ ตำบลแพรกษา อำเภอเมืองและตำบลบางพลี อำเภอบางพลีใหญ่ โดยมีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมทั้งสิ้น 474 โรง และ 467 โรง ตามลำดับ (ตารางที่ 3.16) (กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2547)

นอกจากนี้ จังหวัดสมุทรปราการยังเป็นที่ตั้งของนิคมอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญของประเทศอีก 2 แห่งด้วยกันคือ นิคมอุตสาหกรรมบางปูและนิคมอุตสาหกรรมบางพลี (แผนที่ 3.9)

1) นิคมอุตสาหกรรมบางปู นิคมอุตสาหกรรมบางปูก่อสร้างแล้วเสร็จในปี พ.ศ.2520 โดยตั้งอยู่ในตำบลบางปูใหม่และตำบลแพรกษา อำเภอเมืองสมุทรปราการ อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของบริษัท พัฒนาที่ดินเพื่อการอุตสาหกรรมประเทศไทย จำกัด ครอบคลุมพื้นที่ 57,000 ไร่ โดยเป็นเขตอุตสาหกรรมทั่วไป 3,409 ไร่ เขตอุตสาหกรรมส่งออก 462 ไร่ เขตที่พักอาศัย/พาณิชย์ 236 ไร่ และพื้นที่สาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก 1,259 ไร่ ปัจจุบันมีโรงงานทั้งสิ้น 382 โรง (สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรปราการ, 2547)

ตารางที่ 3.15 จำนวนโรงงาน เงินลงทุน และคนงานของจังหวัดสมุทรปราการ

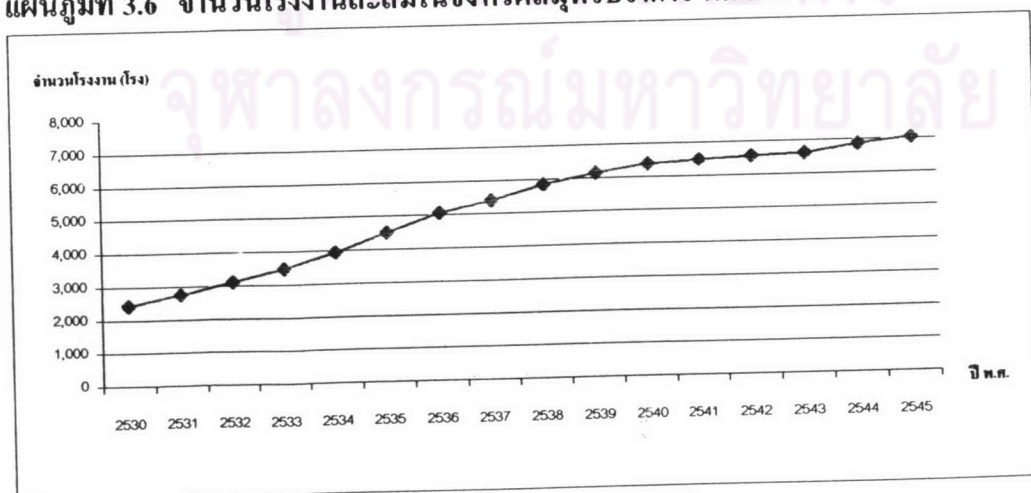
ปี พ.ศ.	จำนวนโรงงาน (โรง)	เงินลงทุน (ล้านบาท)	คนงาน (คน)	อัตราการเติบโตของ จำนวนโรงงาน
2530	2,463	95,015	220,876	
2531	2,771	102,031	245,137	12.51
2532	3,134	121,688	300,469	13.10
2533	3,498	138,654	338,742	11.61
2534	3,953	156,104	371,635	13.01
2535	4,525	180,859	410,997	14.47
2536	5,085	202,090	440,092	12.38
2537	5,419	209,998	452,602	6.57
2538	5,856	224,038	467,835	8.06
2539	6,171	248,892	479,208	5.38
2540	6,397	266,033	458,783	3.66
2541	6,501	287,603	465,588	1.63
2542	6,570	288,556	466,210	1.06
2543	6,632	295,576	455,662	0.94
2544	6,887	301,923	463,463	3.84
2545	7,057	301,476	464,822	2.47

อัตราการเติบโตเฉลี่ยเท่ากับ

7.38

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศ กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

แผนภูมิที่ 3.6 จำนวนโรงงานสะสมในจังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ.2530-2545

ตารางที่ 3.16 จำนวนโรงงานอุตสาหกรรม เงินทุน และคนงาน พ.ศ.2546

อำเภอ	ตำบล	จำนวน (โรง)	เงินทุน (ล้านบาท)	คนงาน (คน)
เมืองสมุทรปราการ	ปากคลองบางปลากด	1	0	23
	ท้ายบ้าน	361	8,877	20,488
	ท้ายบ้านใหม่	38	2,116	3,020
	บางค้อวน	11	75	248
	บางปู	21	596	981
	บางปูใหม่	220	20,938	23,214
	บางเมือง	92	2,233	3,487
	บางเมืองใหม่	39	2,536	1,220
	บางโปรง	34	5,136	2,360
	ปากน้ำ	139	949	4,962
	ลำโรงเหนือ	342	10,855	19,478
	เทพารักษ์	331	6,317	20,168
	แพรกษา	474	112,362	55,648
	แพรกษาใหม่	36	1,399	1,986
รวม		2,139	174,390	157,283
บางบ่อ	คลองด่าน	41	15,229	858
	คลองนิคมฆาตรา	5	312	1,111
	คลองสวน	2	1	14
	บางบ่อ	35	3,480	3,237
	บางพลีน้อย	12	476	2,216
	บางเพรียง	51	996	2,756
	บ้านระกาศ	17	846	1,342
	เป็ริง	4	50	57
รวม		167	21,388	11,591
บางพลี	ศรีษะจรเข้ น้อย	3	2	36
	บางปลา	305	7,652	12,712
	บางพลีใหญ่	467	17,002	24,447
	บางแก้ว	119	2,665	4,942
	บางโจลง	184	16,223	23,693

ตารางที่ 3.16 (ต่อ) จำนวนโรงงานอุตสาหกรรม เงินทุน และคนงาน พ.ศ.2546

อำเภอ	ตำบล	จำนวน (โรง)	เงินทุน (ล้านบาท)	คนงาน (คน)
บางพลี	ราชามหะ	282	11,984	25,241
	หนองปรือ	1	3,857	743
รวม		1,361	59,384	91,814
พระประแดง	ตลาด	4	56	24
	ทรงคนอง	5	656	174
	บางกอบัว	5	1	33
	บางครุ	281	8,060	19,883
	บางจาก	292	18,092	12,972
	บางน้ำผึ้ง	1	10	56
	บางพึ่ง	195	2,047	6,554
	บางยอ	9	339	607
	บางหญ้าแพรก	67	9,289	7,311
	บางหัวเสือ	19	1,975	1,605
	ลำโรง	62	2,151	4,512
	ลำโรงกลาง	112	5,159	6,499
	ลำโรงใต้	308	30,819	25,848
รวม		1,360	78,653	86,078
พระสมุทรเจดีย์	นาเกลือ	4	55	200
	บ้านคลองสวน	38	662	1,354
	ปากคลองบางปลากด	151	10,375	13,459
	แหลมฟ้าผ่า	30	1,441	2,349
	ในคลองบางปลากด	275	6,735	14,002
รวม		498	19,268	31,364
กิ่งอำเภอบางเสาธง	บางเสาธง	551	61,993	56,126
	ศรีษะจรเข้น้อย	10	1,981	1,013
	ศรีษะจรเข้ใหญ่	42	12,458	6,154
รวม		603	76,432	63,293
รวมทั้งจังหวัด		6,128	429,516	441,423

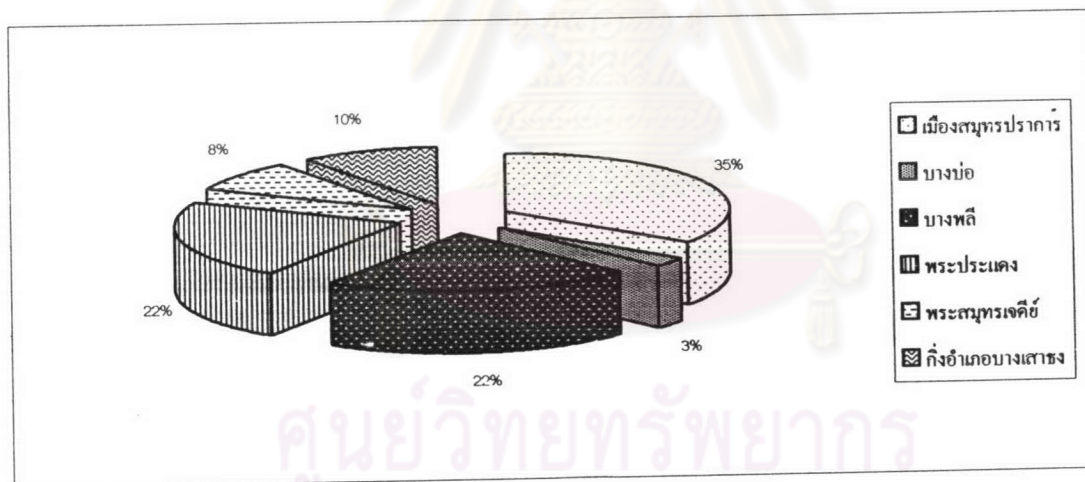
ที่มา: กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

ตารางที่ 3.17 จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมสะสม จำแนกเป็นรายอำเภอ ปี พ.ศ.2546

อำเภอ	จำนวนโรงงาน (โรง)	ร้อยละของจำนวนโรงงาน
เมืองสมุทรปราการ	2,139	34.91
บางบ่อ	167	2.73
บางพลี	1,361	22.21
พระประแดง	1,360	22.19
พระสมุทรเจดีย์	498	8.13
กิ่งอำเภอบางเสาธง	603	9.84
รวม	6,128	100.00

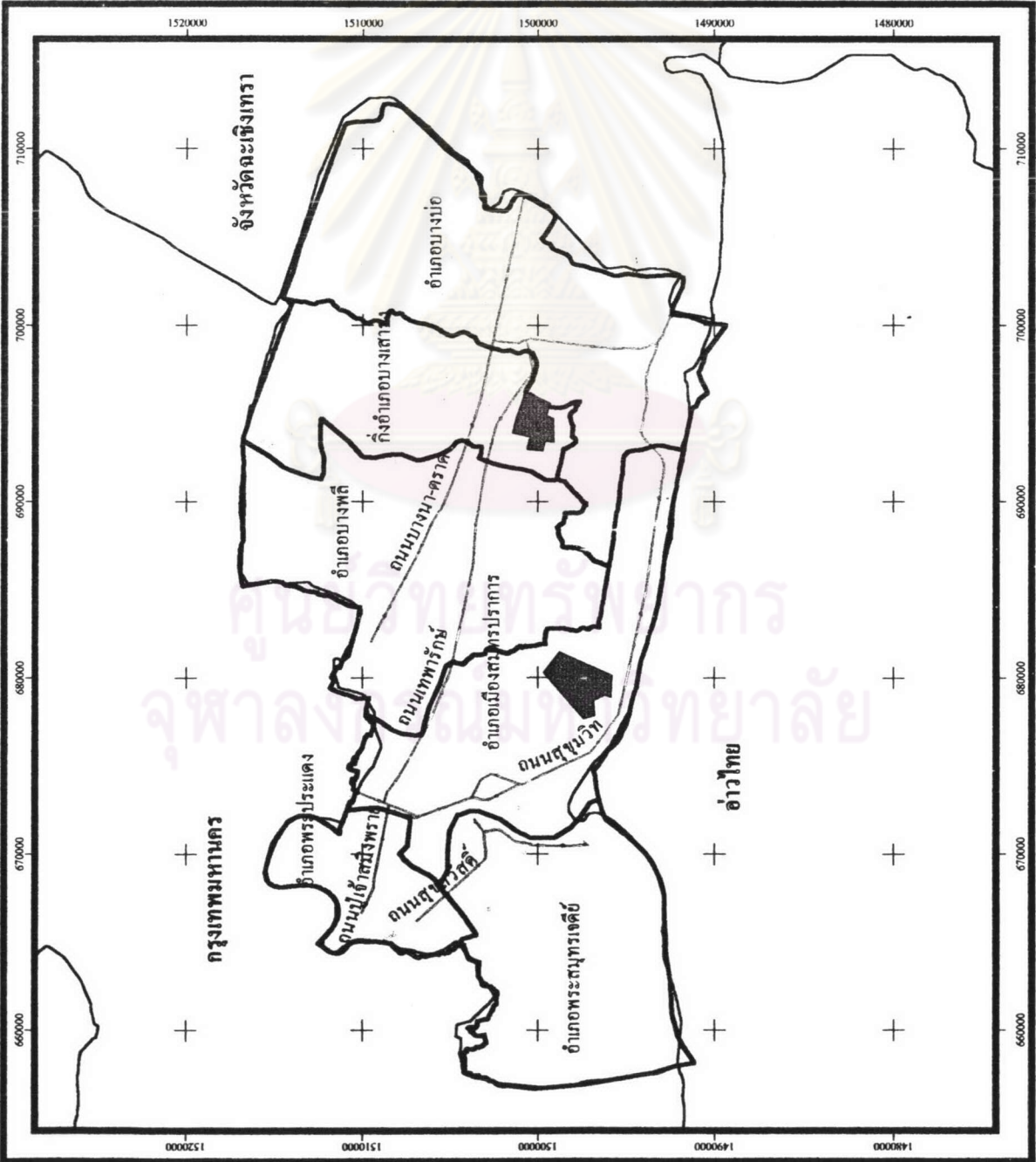
ที่มา : ศูนย์สารสนเทศ กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

แผนภูมิที่ 3.7 จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมสะสม จำแนกเป็นรายอำเภอ ปี พ.ศ.2546

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

<p>ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมจากการพัฒนา อุตสาหกรรมการผลิตในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ</p>	<p>แผนที่ 3.9 : นิคมอุตสาหกรรมในจังหวัด สมุทรปราการ</p>	<p>สัญลักษณ์</p> <ul style="list-style-type: none">■ ที่ตั้งนิคมอุตสาหกรรม~ เขตอำเภอ~ ถนน <p>ที่มา : กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ</p>	<p>มาตราส่วน</p> <p>6 0 6 ก.ม.</p>
--	---	---	--

2) นิคมอุตสาหกรรมบางพลี นิคมอุตสาหกรรมบางพลีก่อสร้างแล้วเสร็จ พ.ศ.2532 ตั้งอยู่ตำบลบางเสาธง กิ่งอำเภอบางเสาธง อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของการเคหะแห่งชาติ ครอบคลุมพื้นที่ 1,004 ไร่ ประกอบไปด้วยเขตอุตสาหกรรมทั่วไป 796 ไร่ เขตสำนักงาน 14 ไร่และพื้นที่สาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก 194 ไร่ ปัจจุบันมีโรงงานทั้งสิ้น 130 โรงงาน (สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรปราการ, 2547)

นอกจากนี้ จังหวัดสมุทรปราการยังเป็นที่ตั้งของเขตประกอบการอุตสาหกรรมที่สำคัญอีก 4 แห่ง ต่อไปนี้ (กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2547)

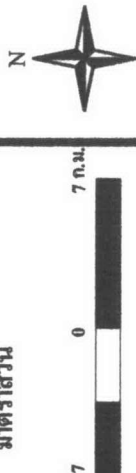
- เขตประกอบการอุตสาหกรรมฟอกล้าง ตั้งอยู่ตำบลบางปูใหม่ อำเภอเมืองสมุทรปราการ ครอบคลุมพื้นที่ 910 ไร่ จำนวนโรงงานทั้งสิ้น 138 โรง
- เขตประกอบการอุตสาหกรรมไทยซัมมิท ตั้งอยู่ตำบลบางโจลง อำเภอบางพลี ครอบคลุมพื้นที่ 171 ไร่ จำนวนโรงงานทั้งสิ้น 6 โรง
- เขตประกอบการอุตสาหกรรมแอล พี เอ็น ตั้งอยู่ตำบลในคลองบางปลากด อำเภอพระสมุทรเจดีย์ ครอบคลุมพื้นที่ 186 ไร่ จำนวนโรงงานทั้งสิ้น 5 โรง
- เขตประกอบการอุตสาหกรรมแอล พี เอ็น มินิแฟคตอรี ตั้งอยู่ตำบลบ้านระกาศ อำเภอบางบ่อ ครอบคลุมพื้นที่ 49 ไร่ ปัจจุบันยังไม่มีโรงงาน

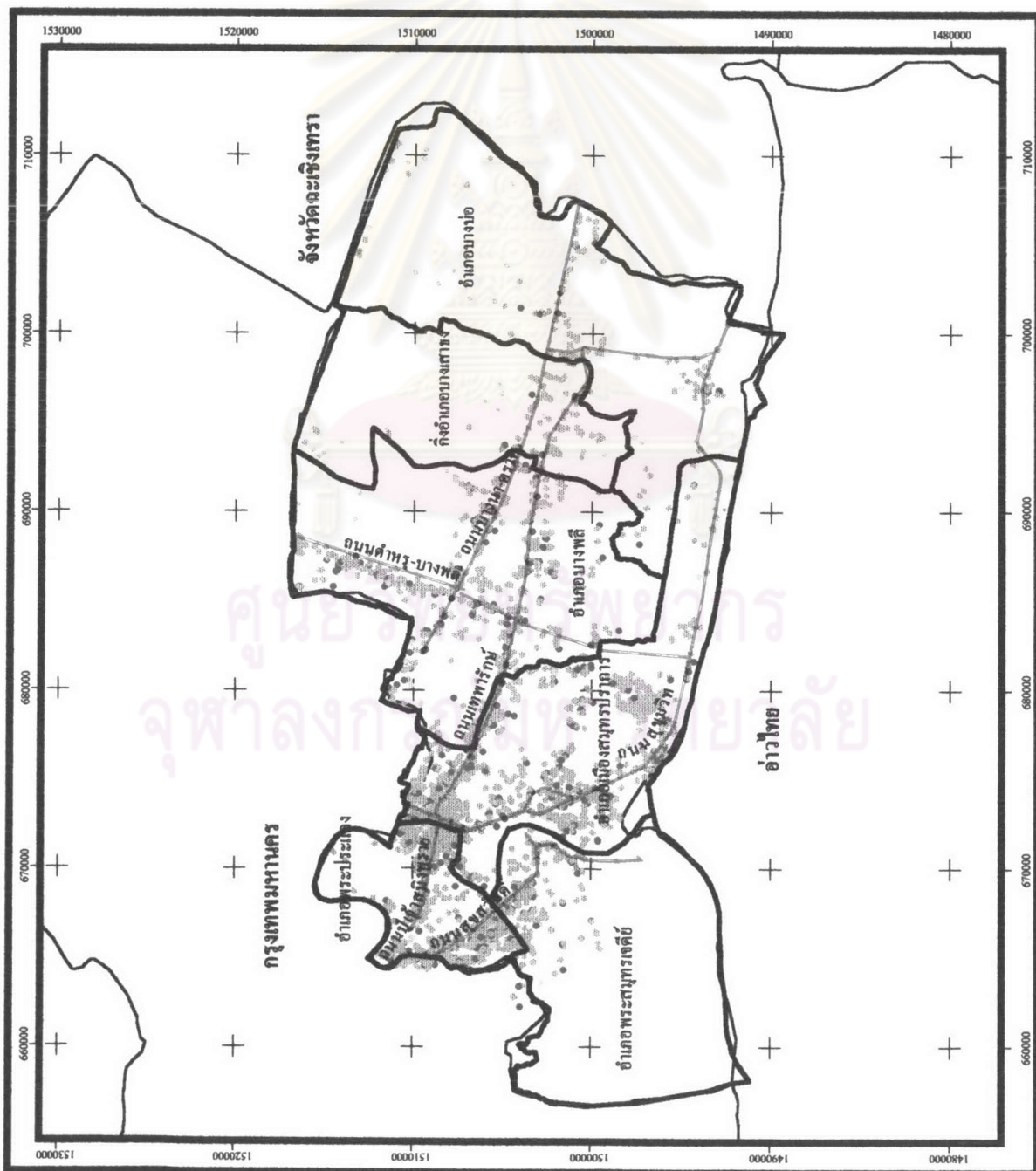
3.5 การแบ่งขนาดโรงงานอุตสาหกรรม

จากพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535 ได้จำแนกจำพวกโรงงานตามจำนวนคนงานและขนาดของเครื่องจักรออกเป็น 3 ขนาด คือ อุตสาหกรรมขนาดเล็ก อุตสาหกรรมขนาดกลางและอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ (แผนที่ 3.10) (กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2547)

3.5.1 อุตสาหกรรมขนาดเล็ก

โรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็กนี้มีจำนวนคนงานไม่เกิน 20 คน ขนาดของเครื่องจักรไม่เกิน 20 แรงม้า และมีแนวโน้มว่าการประกอบกิจการจะไม่ก่อให้เกิดเหตุเดือดร้อนแก่ผู้อยู่อาศัยข้างเคียง เมื่อประสงค์จะประกอบกิจการสามารถประกอบกิจการได้ทันที โดยไม่ต้องขออนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ อุตสาหกรรมในส่วนนี้จึงไม่นับว่ามากกล่าวถึง เนื่องจากมีขนาดเล็กและมีการกระจายตัวอยู่ในทุกอำเภอของพื้นที่ศึกษา จึงทำให้ไม่ทราบจำนวนที่แน่นอน

<p>ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมจากการพัฒนา อุตสาหกรรมการผลิตในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ</p>	<p>แผนที่ 3.10 : การกระจายตัวของโรงงานทั้ง 3 ชนิด</p>	<p>สัญลักษณ์</p> <div style="display: flex; justify-content: center; gap: 10px;"> <div style="border: 1px solid black; width: 15px; height: 10px; display: inline-block;"></div> เขตอำเภอ </div> <div style="display: flex; justify-content: center; gap: 10px;"> <div style="width: 15px; height: 15px; border: 1px solid black; border-radius: 50%; display: inline-block; margin-right: 5px;"></div> อุตสาหกรรมขนาดเล็ก </div> <div style="display: flex; justify-content: center; gap: 10px;"> <div style="width: 15px; height: 15px; border: 1px solid black; border-radius: 50%; display: inline-block; margin-right: 5px;"></div> อุตสาหกรรมขนาดกลาง </div> <div style="display: flex; justify-content: center; gap: 10px;"> <div style="width: 15px; height: 15px; border: 1px solid black; border-radius: 50%; display: inline-block; margin-right: 5px;"></div> อุตสาหกรรมขนาดใหญ่ </div> <div style="display: flex; justify-content: center; gap: 10px;"> <div style="width: 15px; height: 15px; border: 1px solid black; border-radius: 50%; display: inline-block; margin-right: 5px;"></div> อนน </div>
<p>ที่มา : กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ</p>		 <p>มาตราส่วน 7 0 7 กม.</p>

ศูนย์ส่งเสริมการค้า
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.5.2 อุตสาหกรรมขนาดกลาง

หมายถึง โรงงานอุตสาหกรรมที่มีจำนวนคนงานไม่เกิน 50 คน ขนาดของเครื่องจักรไม่เกิน 50 แรงม้า และโดยทั่วไปจะเป็นโรงงานอุตสาหกรรมที่มีขนาดการประกอบกิจการใหญ่กว่าโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก โรงงานอุตสาหกรรมขนาดนี้หากต้องการจะประกอบกิจการจะต้องแจ้งเจ้าหน้าที่ก่อนเริ่มประกอบกิจการโรงงาน ไม่ต้องรอรับใบอนุญาตประกอบกิจการ

จากตารางที่ 3.18 พบว่า ในปี พ.ศ.2546 โรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางในจังหวัดสมุทรปราการมีจำนวนทั้งสิ้น 633 โรง โดยโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางกระจุกตัวอยู่ในอำเภอเมืองสมุทรปราการมากที่สุด คือมีจำนวนทั้งสิ้น 239 โรง รองลงมาคือ อำเภอบางพลีและอำเภอพระประแดง ซึ่งมีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 193 โรงและ 120 โรง ตามลำดับ สำหรับอำเภอที่มีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางน้อยที่สุด คือ อำเภอบางบ่อ มีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางเพียง 19 โรง

เมื่อพิจารณาในระดับตำบล พบว่า ตำบลที่เป็นที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางมากที่สุด คือ ตำบลบางพลีใหญ่ อำเภอบางพลี คือมีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 69 โรง รองลงมาคือ ตำบลเทพารักษ์และตำบลสำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ ซึ่งมีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางทั้งสิ้น 59 โรง และ 57 โรง ตามลำดับ

3.5.3 อุตสาหกรรมขนาดใหญ่

หมายถึง อุตสาหกรรมที่มีจำนวนคนงานเกิน 50 คน ขนาดเครื่องจักรเกิน 50 แรงม้า หรือเป็นโรงงานที่มีการประกอบกิจการ อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนและสิ่งแวดล้อม โรงงานอุตสาหกรรมจำพวกนี้ ต้องยื่นแบบคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานต่อพนักงานเจ้าหน้าที่และต้องได้รับอนุญาตก่อนจึงจะประกอบกิจการโรงงานได้

ในปี พ.ศ.2546 จังหวัดสมุทรปราการมีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ทั้งสิ้น 5,455 โรง โดยแหล่งที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่สำคัญของจังหวัดคือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ อำเภอพระประแดง และอำเภอบางพลี โดยมีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 1,885 โรง 1,220 โรง และ 1,168 โรง ตามลำดับ เมื่อพิจารณาในระดับตำบลพบว่า ตำบลบางเสาธง กิ่งอำเภอบางเสาธงเป็นตำบลที่มีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่มากที่สุด คือ มีจำนวนทั้งสิ้น 529 โรง รองลงมาคือ ตำบลแพรกษา อำเภอเมืองสมุทรปราการ มีจำนวน 461 โรง และตำบลบางพลีใหญ่ อำเภอบางพลีมีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ทั้งสิ้น 398 โรง ตามลำดับ (ตารางที่ 3.18) (กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2547)

ตารางที่ 3.18 จำนวนโรงงานสะสมแยกตามจำพวกอุตสาหกรรม จำแนกเป็นรายอำเภอ พ.ศ.2546

อำเภอ	ตำบล	จำพวกอุตสาหกรรม			รวม (โรง)
		1	2	3	
เมือง	ปากคลองบางปลากด	0	0	1	1
	ท้ายบ้าน	2	32	327	361
	ท้ายบ้านใหม่	0	3	35	38
	บางด้วน	0	1	10	11
	บางปู	0	2	19	21
	บางปูใหม่	0	9	211	220
	บางเมือง	4	22	66	92
	บางเมืองใหม่	0	8	31	39
	บางโปรง	0	2	32	34
	ปากน้ำ	6	30	103	139
	สำโรงเหนือ	3	57	282	342
	เทพารักษ์	0	59	272	331
	แพรกษา	0	13	461	474
	แพรกษาใหม่	0	1	35	36
รวม		15	239	1,885	2,139
บางบ่อ	คลองค่าน	0	5	36	41
	คลองนิคมชาตรา	1	0	4	5
	คลองสวน	0	1	1	2
	บางบ่อ	2	1	32	35
	บางพลีน้อย	0	4	8	12
	บางเพรียง	0	5	46	51
	บ้านระกาศ	0	3	14	17
	เป็ริง	0	0	4	4
รวม		3	19	145	167
บางพลี	ศรีษะจรเข้้น้อย	0	3	0	3
	บางปลา	0	44	261	305
	บางพลีใหญ่	0	69	398	467
	บางแก้ว	0	25	94	119
	บางโฉลง	0	19	165	184

ตารางที่ 3.18 (ต่อ) จำนวนโรงงานสะสมแยกตามจำพวกอุตสาหกรรม จำแนกเป็นรายอำเภอ พ.ศ.

อำเภอ	ตำบล	จำพวกอุตสาหกรรม			รวม (โรง)
		1	2	3	
บางพลี	ราชาเทวะ	0	33	249	282
	หนองปรือ	0	0	1	1
รวม		0	193	1,168	1,361
พระประแดง	ตลาด	0	0	4	4
	ทรงคนอง	0	0	5	5
	บางกอบัว	0	0	5	5
	บางครุ	1	18	262	281
	บางจาก	6	23	263	292
	บางน้ำผึ้ง	0	0	1	1
	บางพึ่ง	5	37	153	195
พระประแดง	บางขอ	0	0	9	9
	บางหญ้าแพรก	1	0	66	67
	บางหัวเสือ	0	1	18	19
	สำโรง	1	6	55	62
	สำโรงกลาง	0	17	95	112
	สำโรงใต้	6	18	284	308
รวม		20	120	1,220	1,360
พระสมุทรเจดีย์	นาเกลือ	0	0	4	4
	บ้านคลองสวน	0	4	34	38
	ปากคลองบางปลากด	0	12	139	151
	แหลมฟ้าผ่า	0	0	30	30
	ในคลองบางปลากด	2	19	254	275
รวม		2	35	461	498
กิ่งอำเภอบางเสาธง	บางเสาธง	0	22	529	551
	ศรีษะจรเข้ไฉย	0	1	9	10
	ศรีษะจรเข้ใหญ่	0	4	38	42
รวม		0	27	576	603
รวมทั้งจังหวัด		40	633	5,455	6,128

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศ กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

จากตารางที่ 3.19 จึงสามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า ในปี พ.ศ.2546 จังหวัดสมุทรปราการมีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 6,128 โรง เป็นโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ 5,455 หรือคิดเป็นร้อยละ 89.02 ของจำนวนโรงงานทั้งหมด โรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลาง 633 โรง หรือคิดเป็นร้อยละ 10.33 ของจำนวนโรงงานทั้งหมด โดยอำเภอเมืองสมุทรปราการเป็นอำเภอที่เป็นที่ตั้งของอุตสาหกรรมขนาดกลางและอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ มากที่สุดคือ มีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางจำนวน 239 โรง หรือคิดเป็นร้อยละ 3.9 ของจำนวนโรงงานทั้งหมดและมีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ จำนวน 1,885 โรงหรือคิดเป็นร้อยละ 30.76 ของจำนวนโรงงานทั้งหมด (กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2547)

3.6 การแบ่งประเภทอุตสาหกรรม

จากบัญชีท้ายกฎกระทรวง (พ.ศ.2535) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535 ได้แบ่งประเภทอุตสาหกรรมออกเป็น 107 ประเภท ซึ่งจากประเภทอุตสาหกรรมทั้ง 107 ประเภทนี้สามารถจัดกลุ่มโรงงานตามหมวดอุตสาหกรรมสำคัญได้เป็น 21 หมวด ดังต่อไปนี้

- 1) อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์จากพืช ได้แก่ โรงงานที่ประกอบกิจการ 3 ประเภทนี้คือ ประเภทการบ่มใบชาหรือยาสูบ ประเภทผลิตผลเกษตรกรรมและประเภทเมล็ดพืชหรือหัวพืช
- 2) อุตสาหกรรมอาหาร ได้แก่ โรงงานที่ประกอบกิจการต่างๆ จำนวน 11 ประเภท ตัวอย่างเช่น ประเภทเกี่ยวกับสัตว์ ซึ่งมีไข่สัตว์น้ำ ประเภทที่เกี่ยวกับน้ำมัน ประเภทเกี่ยวกับสัตว์น้ำ และประเภทเกี่ยวกับน้ำมัน จากพืชหรือสัตว์ หรือไขมันจากสัตว์ เป็นต้น
- 3) อุตสาหกรรมเครื่องดื่ม ได้แก่ โรงงานที่ประกอบกิจการ 5 ประเภทนี้คือ ประเภทเกี่ยวกับสุรา ประเภทผลิตแอกอฮอล์ ประเภททำหรือผสมสุราจากผลไม้ ประเภทเกี่ยวกับมอลด์หรือเบียร์ และประเภทเกี่ยวกับน้ำดื่ม เครื่องดื่มที่ไม่มีแอกอฮอล์ น้ำอัดลม หรือน้ำแร่
- 4) อุตสาหกรรมสิ่งทอ ได้แก่ โรงงานที่ประกอบกิจการ 6 ประเภทนี้ คือ ประเภทปั่นด้าย ทอผ้า พักย้อม พิมพ์ผ้า ประเภทสิ่งทอ ซึ่งมีใช้เครื่องนุ่งห่ม ประเภทถักผ้า ผ้าลูกไม้ ประเภทเส้นหรือพรม ประเภทเชือก ดาข่าย แหหรืออวนและประเภทผลิตภัณฑ์ ซึ่งมีได้ทำด้วยวิธีถักหรือทอ
- 5) อุตสาหกรรมเครื่องแต่งกายยกเว้นรองเท้า ได้แก่ โรงงานที่ประกอบกิจการเครื่องแต่งกาย ซึ่งมีใช้รองเท้า
- 6) อุตสาหกรรมผลิตหนังสัตว์และผลิตภัณฑ์จากหนังสัตว์ ได้แก่ โรงงานที่ประกอบกิจการ 5 ประเภทนี้คือ ประเภทหมัก ซ้ำแหวะ อบ ปนหรือบด ฟอก ขัดและแต่งสำเร็จ อัดให้เป็นลายนูนหรือเคลือบสีหนังสัตว์ ประเภทสาว ฟอก ฟอกสี ย้อมสี ขัดหรือแต่งขนสัตว์ ประเภททำพรมหรือ

ตารางที่ 3.19 ร้อยละจำนวนโรงงานสะสมแยกตามจำพวกอุตสาหกรรม จำแนกเป็นรายอำเภอ พ.ศ.2546

อำเภอ	จำพวกอุตสาหกรรม			รวม	ร้อยละของอุตสาหกรรมแต่ละจำพวก			รวม
	1	2	3		1	2	3	
กิ่งอำเภอบางเสาธง	0	27	576	603	0.00	0.44	9.40	9.84
บางบ่อ	3	19	145	167	0.05	0.31	2.37	2.73
บางพลี	0	193	1,168	1,361	0.00	3.15	19.06	22.21
พระประแดง	20	120	1,220	1,360	0.33	1.96	19.91	22.19
พระสมุทรเจดีย์	2	35	461	498	0.03	0.57	7.52	8.13
เมือง	15	239	1,885	2,139	0.24	3.90	30.76	34.91
รวม	40	633	5,455	6,128	0.65	10.33	89.02	100.00

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศ กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

เครื่องใช้จากหนังสัตว์หรือขนสัตว์ ประเภทผลิตภัณฑ์ ซึ่งมีใช้เครื่องแต่งกาย หรือรองเท้าและประเภทรองเท้า หรือชิ้นส่วนของรองเท้า

7) อุตสาหกรรมแปรรูปไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ ได้แก่ โรงงานที่ประกอบกิจการ 3 ประเภทนี้คือ ประเภทกิจการเกี่ยวกับไม้ ประเภทภาชนะบรรจุหรือเครื่องใช้จากไม้ ฝ้าย ฟาง อ้อ กก หรือผักตบชวาและประเภทผลิตภัณฑ์จากไม้หรือไม้ก๊อกลง

8) อุตสาหกรรมเครื่องเรือนหรือเครื่องตกแต่งในอาคารจากไม้ แก้ว ยางหรือโลหะอื่น ได้แก่ โรงงานที่ประกอบกิจการเครื่องเรือนหรือเครื่องตกแต่งในอาคารจากไม้ แก้ว ยางหรือโลหะอื่น

9) อุตสาหกรรมผลิตกระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ ได้แก่ โรงงานที่ประกอบกิจการ 3 ประเภทนี้คือ ประเภทผลิตเยื่อ หรือกระดาษ ประเภทผลิตภาชนะบรรจุจากกระดาษทุกชนิดหรือแผ่นกระดาษไฟเบอร์และประเภทเกี่ยวกับเยื่อ กระดาษ หรือกระดาษแข็ง

10) อุตสาหกรรมการพิมพ์ การเย็บเล่ม ทำปกหรือการทำแม่พิมพ์ ได้แก่ โรงงานที่ประกอบกิจการเกี่ยวกับการพิมพ์ การเพิ่มเอกสาร การเย็บเล่ม ทำปกหรือการทำแม่พิมพ์โลหะ

11) อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมี ได้แก่ โรงงานที่ประกอบกิจการ 7 ประเภทนี้คือ ประเภทเคมีภัณฑ์ ประเภทปุ๋ยหรือยากำจัดศัตรูพืช ประเภทเรซินหรือเส้นใยสังเคราะห์ ประเภทสี น้ำมันชักเงา แล็กเกอร์ แชลล็ก ประเภทเวชภัณฑ์ ประเภทสบู่ เครื่องสำอางและประเภทผลิตภัณฑ์เคมี

12) อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม ได้แก่ โรงงานที่ประกอบกิจการ 2 ประเภทนี้คือ ประเภทถั้้น้ำมันปิโตรเลียมและประเภทผลิตภัณฑ์จากปิโตรเลียม ถ่านหิน หรือลิกไนต์

13) อุตสาหกรรมยางและผลิตภัณฑ์ยาง ได้แก่ โรงงานที่ประกอบกิจการ 2 ประเภทนี้คือ ประเภทข้อม หล่อ หรือหล่อดอกยางนอกหรือยางในสำหรับยานพาหนะและประเภทผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับยาง

14) อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์พลาสติก ได้แก่ โรงงานที่ประกอบกิจการประเภทผลิตภัณฑ์พลาสติก

15) อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์อโลหะ ได้แก่ โรงงานที่ประกอบกิจการ 5 ประเภทนี้คือ ประเภทผลิตแก้ว เส้นใยแก้ว หรือผลิตภัณฑ์แก้ว ประเภทผลิตภัณฑ์ เครื่องกระเบื้องเคลือบ เครื่องปั้นดินเผา หรือเครื่องดินเผา ประเภทผลิตภัณฑ์ กระเบื้องหรือท่อสำหรับใช้ในการก่อสร้างเข้าหลอมโลหะ กระเบื้องประดับ ประเภทเกี่ยวกับซีเมนต์ ปูนขาว หรือปูนปลาสเตอร์และประเภทเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์อโลหะ

16) อุตสาหกรรมผลิตโลหะขั้นมูลฐาน ได้แก่โรงงานที่ประกอบกิจการ 2 ประเภทนี้คือ ประเภทการถลุง หลอม หล่อ ริด คึง หรือผลิตเหล็ก หรือเหล็กกล้าในขั้นต้นและประเภทถลุง ผสม ทำให้บริสุทธิ์ หลอม หล่อ ริด คึง หรือผลิตโลหะในขั้นต้น ซึ่งมีใช่เหล็กหรือเหล็กกล้า

17) อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะ ได้แก่โรงงานที่ประกอบกิจการ 5 ประเภทนี้คือ ประเภทผลิต ตบแต่ง คัดแปลง หรือซ่อมแซมเครื่องมือ หรือเครื่องใช้ที่ทำด้วยเหล็กหรือเหล็กกล้า ประเภทผลิตตบแต่ง คัดแปลง หรือซ่อมแซมเครื่องเรือน หรือเครื่องตบแต่งภายในอาคารที่ทำจากโลหะ ประเภทเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์โลหะสำหรับการก่อสร้างหรือติดตั้ง ประเภทเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์โลหะและประเภทผลิต ประกอบ คัดแปลง หรือซ่อมแซม หม้อไอน้ำหรือหม้อต้มน้ำ

18) อุตสาหกรรมผลิตเครื่องจักรและเครื่องกล ได้แก่โรงงานที่ประกอบกิจการต่างๆ จำนวน 6 ประเภท ตัวอย่างเช่น ประเภทผลิต ประกอบหรือคัดแปลง หรือซ่อมแซมเครื่องยนต์ เครื่องกังหัน และอุปกรณ์ เป็นต้น

19) อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ ได้แก่โรงงานที่ประกอบกิจการต่างๆ จำนวน 4 ประเภท ตัวอย่างเช่น ประเภทเกี่ยวกับอุปกรณ์ไฟฟ้า เป็นต้น

20) อุตสาหกรรมยานพาหนะและอุปกรณ์ รวมทั้งการซ่อมยานพาหนะและอุปกรณ์ ได้แก่ โรงงานที่ประกอบกิจการต่างๆ จำนวน 7 ประเภท ตัวอย่างเช่น ประเภทเกี่ยวกับเรือ ประเภทเกี่ยวกับรถไฟ รถรางไฟฟ้า หรือกระเช้าไฟฟ้า ประเภทเกี่ยวกับรถยนต์ หรือรถพ่วง เป็นต้น

21) อุตสาหกรรมการผลิตอื่นๆ ได้แก่โรงงานประกอบกิจการต่างๆ จำนวน 27 ประเภท ตัวอย่างเช่น ประเภทห้องเย็น ประเภทเกี่ยวกับหิน กรวด ทราชหรือดิน สำหรับใช้ในการก่อสร้าง ประเภทเกี่ยวกับเกลือ เป็นต้น

จากหมวดอุตสาหกรรมทั้ง 21 หมวดข้างต้น และการพิจารณาข้อมูลโรงงานอุตสาหกรรมใน จังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ.2546 (แผนที่ 3.11) พบว่า โรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัด สมุทรปราการซึ่งมีทั้งสิ้น 6,128 โรงนั้น เป็นอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะถึง 1,339 โรง คิดเป็นร้อยละ 21.85 จากจำนวนโรงงานทั้งหมด รองลงมาคือ อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์พลาสติกและ อุตสาหกรรมสิ่งทอ ซึ่งมีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรม 628 โรง (ร้อยละ 10.25) และ 613 โรง (ร้อย ละ 10.0) ตามลำดับ ในส่วนอุตสาหกรรมที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ อุตสาหกรรมเครื่องดื่ม โดยมี จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมทั้งสิ้น 10 โรงหรือคิดเป็นร้อยละ 0.16 ของจำนวนโรงงาน อุตสาหกรรม (ตารางที่ 3.20)

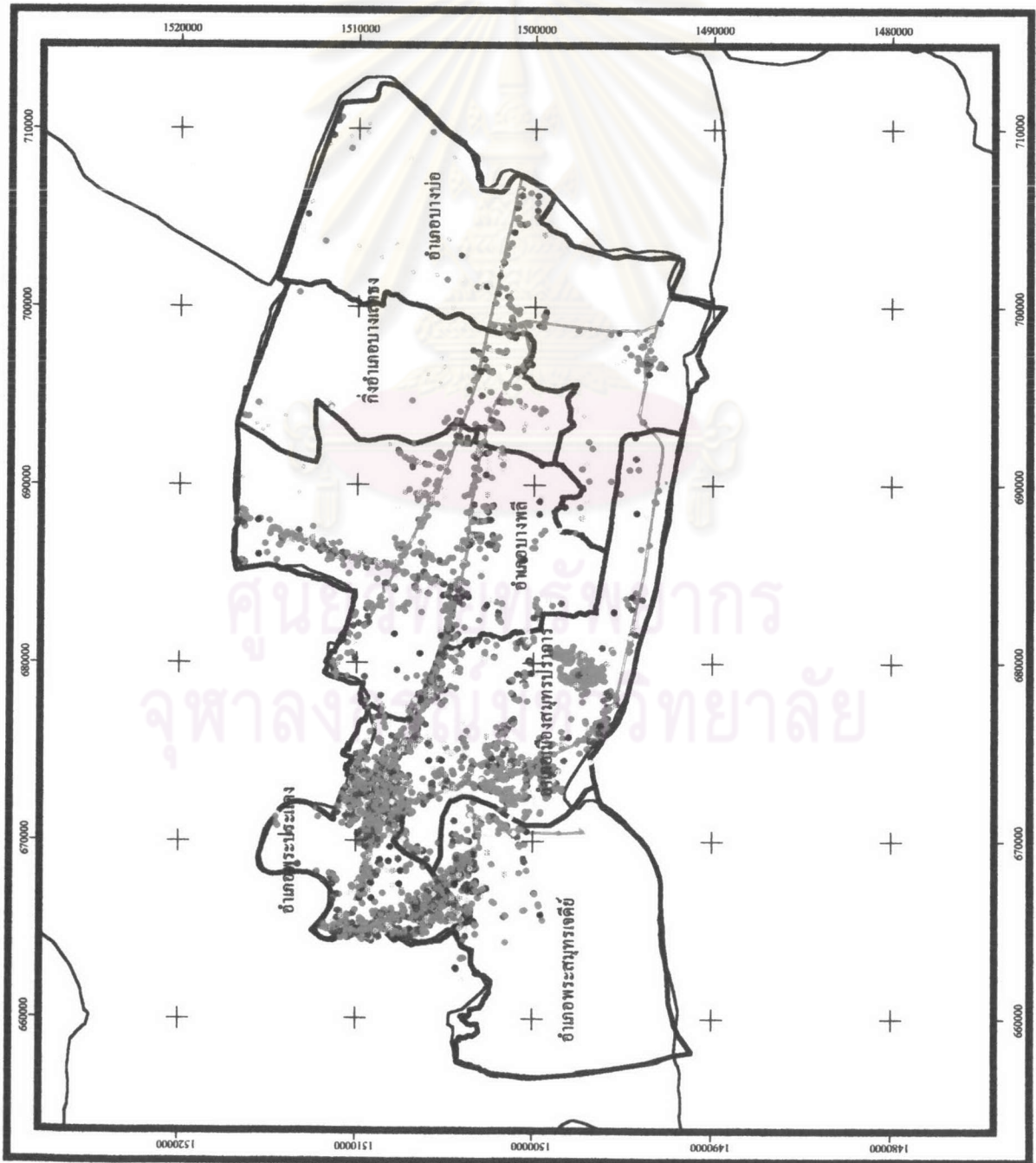
อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะ 1,339 โรง หรือคิดเป็นร้อยละ 21.85 จากจำนวนโรงงาน ทั้งหมดนี้ มีทำเลที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมืองสมุทรปราการมากที่สุด คือ 432 โรง หรือคิดเป็นร้อยละ 32.26 ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะทั้งหมด รองลงมา คือ อำเภอพระประแดง

ตารางที่ 3.20 จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมประเภทอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ.2546

หมวดอุตสาหกรรม	พื้นที่ศึกษา	จำนวนโรงงาน (โรง)						รวม	ร้อยละของจำนวนโรงงาน						รวม
		เมือง	บางปอ	พระสมุทรเจดีย์	หระประแดง	บางพลี	บางเสาธง		เมือง	บางปอ	พระสมุทรเจดีย์	หระประแดง	บางพลี	บางเสาธง	
1.ผลิตภัณฑ์จากพืช		4	14	11	42	7	8	86	0.07	0.23	0.18	0.69	0.11	0.13	1.40
2.อุตสาหกรรมอาหาร		107	13	29	66	47	30	292	1.75	0.21	0.47	1.08	0.77	0.49	4.77
3.เครื่องดื่ม		3	1	0	1	4	1	10	0.05	0.02	0.00	0.02	0.07	0.02	0.16
4.สิ่งทอ		203	3	72	246	73	16	613	3.31	0.05	1.17	4.01	1.19	0.26	10.00
5.อุตสาหกรรมเครื่องแต่งกายยวดยานยนต์		66	4	14	25	32	18	159	1.08	0.07	0.23	0.41	0.52	0.29	2.59
6.ผลิตภัณฑ์เครื่องใช้และผลิตภัณฑ์พลาสติก		218	4	5	11	34	10	282	3.56	0.07	0.08	0.18	0.55	0.16	4.60
7.แปรรูปไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้		62	30	12	47	42	9	202	1.01	0.49	0.20	0.77	0.69	0.15	3.30
8.เครื่องเรือนหรือเครื่องตกแต่งในอาคารจากไม้ แก้ว ยาง หรือ โล		41	5	8	13	37	19	123	0.67	0.08	0.13	0.21	0.60	0.31	2.01
9.ผลิตภัณฑ์พลาสติกและผลิตภัณฑ์กระดาษ		45	3	4	24	26	11	113	0.73	0.05	0.07	0.39	0.42	0.18	1.84
10.การพิมพ์ การเขียนเล่ม ทำปกหรือการทำมีพิมพ์		26	6	8	12	38	29	119	0.42	0.10	0.13	0.20	0.62	0.47	1.94
11.ผลิตภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมี		144	8	31	47	85	53	368	2.35	0.13	0.51	0.77	1.39	0.86	6.01
12.ผลิตภัณฑ์จากปิโตรเลียม		3	1	1	6	2	1	14	0.05	0.02	0.02	0.10	0.03	0.02	0.23
13.ยางและผลิตภัณฑ์ยาง		22	0	10	34	13	11	90	0.36	0.00	0.16	0.55	0.21	0.18	1.47
14.ผลิตภัณฑ์พลาสติก		176	13	59	101	207	72	628	2.87	0.21	0.96	1.65	3.38	1.17	10.25
15.ผลิตภัณฑ์โลหะ		43	10	6	18	37	6	120	0.70	0.16	0.10	0.29	0.60	0.10	1.96
16.ผลิตภัณฑ์โลหะขั้นพื้นฐาน		38	1	56	69	22	8	194	0.62	0.02	0.91	1.13	0.36	0.13	3.17
17.ผลิตภัณฑ์โลหะ		432	22	97	332	326	130	1,339	7.05	0.36	1.58	5.42	5.32	2.12	21.85
18.ผลิตภัณฑ์เครื่องจักร และเครื่องกล		117	5	14	86	78	37	337	1.91	0.08	0.23	1.40	1.27	0.60	5.50
19.เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์		105	4	28	37	73	30	286	1.71	0.07	0.46	0.60	1.19	0.64	4.67
20.ยานพาหนะและอุปกรณ์ รวมทั้งการซ่อมยานพาหนะและอุปกรณ์		168	11	16	89	98	43	425	2.74	0.18	0.26	1.45	1.60	0.70	6.94
21.การหัตถ์อื่นๆ		114	9	16	53	80	52	324	1.86	0.15	0.26	0.86	1.31	0.85	5.29
ไม่ระบุ		2	0	1	1	0	0	4	0.03	0.00	0.02	0.02	0.00	0.00	0.07
รวม		2,139	167	498	1,360	1,361	603	6,128	34.91	2.73	8.13	22.19	22.21	9.84	100.00

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศ กรมโรงงานอุตสาหกรรม

ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมจากการพัฒนา อุตสาหกรรมการผลิตในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ	
แผนที่ 3.11 : การกระจายตัวของโรงงานประเภทต่างๆ	
สัญลักษณ์ <ul style="list-style-type: none"> เขตอำเภอ ถนน อุตสาหกรรมเหล็ก อุตสาหกรรมผลิตคัตติ้งโลหะ อุตสาหกรรมท่อเหล็ก อุตสาหกรรมท่อพลาสติก อุตสาหกรรมกระดาษ อุตสาหกรรมกระดาษ อุตสาหกรรมอื่นๆ 	 มาตราส่วน 7 0 7 ก.ม.
ที่มา : กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม	

และ อำเภอบางพลี (จำนวน 332 โรงและ 326 โรง หรือคิดเป็นร้อยละ 24.79 และร้อยละ 24.35 ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะทั้งหมด ตามลำดับ) (ตารางที่ 3.20)

สำหรับอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์พลาสติก พบว่า มีทำเลที่ตั้งอยู่ในอำเภอบางพลีมากที่สุด คือ มีจำนวนทั้งสิ้น 207 โรง (ร้อยละ 32.96 ของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์พลาสติกทั้งหมด) รองลงมา คือ อำเภอเมืองและอำเภอพระประแดง (จำนวน 176 โรง หรือ คิดเป็นร้อยละ 28.03 ของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์พลาสติกทั้งหมด จำนวน 101 โรง หรือ คิดเป็นร้อยละ 16.08 ของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์พลาสติกทั้งหมด) (ตารางที่ 3.20)

ในส่วนของอุตสาหกรรมสิ่งทอ มีจำนวนมากเป็นอันดับสามรองจากอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะและอุตสาหกรรมพลาสติกนั้น พบว่า มีทำเลที่ตั้งอยู่ในอำเภอพระประแดงมากที่สุด คือ มีจำนวนทั้งสิ้น 246 โรง (ร้อยละ 40.13 ของจำนวนอุตสาหกรรมสิ่งทอทั้งหมด) รองลงมา คือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ (จำนวน 203 โรง หรือคิดเป็นร้อยละ 33.12 ของจำนวนอุตสาหกรรมสิ่งทอทั้งหมด) (ตารางที่ 3.20)

เมื่อพิจารณาในส่วนของอำเภอที่มีเป็นที่ตั้งของอุตสาหกรรมแต่ละประเภท พบว่า อำเภอเมืองสมุทรปราการและอำเภอพระประแดงเป็นอำเภอที่มีโรงงานอุตสาหกรรมครบทุกประเภท โดย อำเภอเมืองสมุทรปราการมีจำนวนอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะมากที่สุด (จำนวน 432 โรง หรือ คิดเป็นร้อยละ 20.19 ของอุตสาหกรรมที่ตั้งในอำเภอเมืองทั้งหมด) รองลงมา คือ อุตสาหกรรมผลิตหนังสัตว์และผลิตภัณฑ์จากหนังสัตว์ (จำนวน 218 โรง หรือคิดเป็นร้อยละ 10.19 ของอุตสาหกรรมที่ตั้งในอำเภอเมืองทั้งหมด) และอุตสาหกรรมสิ่งทอ (จำนวน 203 โรง หรือคิดเป็นร้อยละ 9.49 ของอุตสาหกรรมทุกประเภทที่ตั้งในอำเภอเมือง) (ตารางที่ 3.20)

อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมืองนี้ มีการกระจุกตัวอยู่เป็นจำนวนมากใน ตำบลเทพารักษ์ โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 109 โรง รองลงมาคือ ตำบลแพรกษาและตำบลสำโรงเหนือ (90 โรงและ 80 โรง ตามลำดับ) สำหรับอุตสาหกรรมผลิตหนังสัตว์และผลิตภัณฑ์จากหนังสัตว์ที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง พบว่า มีการกระจุกตัวอยู่ในตำบลท้ายบ้านมากที่สุด (94 โรง) รองลงมา คือ ตำบลบางปูใหม่ (74 โรง) ในส่วนอุตสาหกรรมสิ่งทอมีการกระจุกตัวอยู่ในตำบลท้ายบ้านมากที่สุด (86 โรง) รองลงมาคือ ตำบลบางปูใหม่และตำบลแพรกษา (42 โรง และ 29 โรง) (ตารางที่ 3.21)

สำหรับอำเภอพระประแดงประเภทอุตสาหกรรมที่มีจำนวนมากที่สุด คือ อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะ โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 332 โรง (ร้อยละ 24.41 ของอุตสาหกรรมทุกประเภทที่ตั้งในอำเภอพระประแดง) รองลงมาคือ อุตสาหกรรมสิ่งทอ โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 246 โรง (ร้อยละ 18.09 ของอุตสาหกรรมทุกประเภทที่ตั้งในอำเภอพระประแดง) อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะที่ตั้งอยู่ใน

ตารางที่ 3.21 จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมประเภทอุตสาหกรรม อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ.2546

ประเภทอุตสาหกรรม	พื้นที่ศึกษา	เมือง													รวม	
		ท้ายบ้านใหม่	แพรกษาใหม่	เทพารักษ์	บางเมืองใหม่	บางสวน	ปากคลองบางปลากด	บางเมือง	บางปู	บางปรุง	แพรกษา	บางปูใหม่	ท้ายบ้าน	สำโรงเหนือ		ปากน้ำ
1.ผลิตภัณฑ์จากพืช		0	0	1	0	0	0	0	2	0	1	0	0	0	0	4
2.อุตสาหกรรมอาหาร		4	0	9	0	0	0	2	3	2	21	12	23	11	20	107
3.เครื่องดื่ม		0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1	3
4. สิ่งทอ		5	3	16	0	0	0	3	2	2	29	42	86	8	7	203
5. อุตสาหกรรมเครื่องแต่งกายเครื่องหนังทำ		1	0	10	1	0	0	2	1	0	2	10	9	29	1	66
6.ผลิตภัณฑ์พลาสติกและผลิตภัณฑ์จากพลาสติก		1	0	8	0	0	0	1	3	0	27	74	94	8	2	218
7.แปรรูปไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้		1	4	14	1	0	0	6	1	0	6	2	7	12	8	62
8. เครื่องเรือนหรือเครื่องตกแต่งในอาคารภายในครัว หรือโต๊ะ		0	0	8	1	0	0	2	1	0	13	0	4	12	0	41
9. ผลิตภัณฑ์และผลิตภัณฑ์กระดาษ		0	0	11	1	0	0	3	0	1	14	1	5	9	0	45
10. การพิมพ์ การเย็บเล่ม ทำปกหรือการทำแม่พิมพ์		3	1	3	0	0	0	6	0	0	4	0	0	9	0	26
11. เคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมี		0	3	15	1	0	1	6	1	1	79	13	8	14	2	144
12. ผลิตภัณฑ์จากปิโตรเลียม		0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	3
13. ยางและผลิตภัณฑ์ยาง		0	0	2	1	0	0	0	0	0	5	3	5	6	0	22
14. ผลิตภัณฑ์พลาสติก		5	11	35	3	2	0	4	1	0	46	13	17	33	6	176
15. ผลิตภัณฑ์โลหะ		0	0	6	2	0	0	3	2	0	19	4	0	5	2	43
16. ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ		0	0	3	0	0	0	1	1	10	12	3	5	3	0	38
17. ผลิตภัณฑ์โลหะ		6	8	106	14	5	0	22	3	14	90	13	35	80	36	432
18. ผลิตภัณฑ์จักร และเครื่องกล		0	1	20	5	1	0	8	0	2	21	4	9	28	18	117
19. เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์		4	0	19	1	0	0	3	0	0	42	6	12	16	2	105
20. ยานพาหนะและอุปกรณ์ รวมทั้งการซ่อมยานพาหนะและอุปกรณ์		6	5	29	5	1	0	13	0	0	18	8	21	35	27	168
21. การผลิตอื่น ๆ		2	0	15	3	2	0	6	0	2	24	12	20	23	5	114
ไม่ระบุ		0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	2
		38	36	331	39	11	1	92	21	34	474	220	361	342	139	2,139

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศ กรมโรงงานอุตสาหกรรม

ตารางที่ 3.22 จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมสะสมแยกตามประเภทอุตสาหกรรม อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ.2546

ประเภทอุตสาหกรรม	พื้นที่ศึกษา	พระประแดง													รวม
		สร้างทอง	สร้าง	ทรงนอง	บางอ่าว	บางยอ	สร้างใต้	บางน้ำผึ้ง	บางชันแหมก	บางคู	บางหัวเสือ	บางจาก	บางพิง	ตลาด	
1.ผลิตภัณฑ์จากพืช		8	4	0	0	2	6	0	4	11	0	6	1	0	42
2.อุตสาหกรรมอาหาร		2	2	2	0	2	13	0	6	11	0	15	13	0	66
3.เครื่องดื่ม		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	
4.สิ่งทอ		9	0	0	0	1	19	0	1	120	2	76	18	0	246
5.อุตสาหกรรมเครื่องแต่งกายเครื่องหนัง		1	0	0	0	0	2	0	0	8	0	4	10	0	25
6.ผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์		1	1	0	0	0	3	0	0	0	1	3	2	0	11
7.แปรรูปไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้		2	0	1	5	0	11	0	2	2	0	10	14	0	47
8.เครื่องเรือนหรือเครื่องแต่งกายในอาคารจากไม้ แก้ว ยาง หรือโพลีเอสเตอร์		2	0	0	0	0	6	0	1	0	0	4	0	0	13
9.ผลิตภัณฑ์พลาสติกและผลิตภัณฑ์กระดาษ		3	1	0	0	0	7	0	2	3	1	3	4	0	24
10. การพิมพ์ การเขียนเล่ม ทำปกหรือการพิมพ์		1	0	0	0	0	5	0	0	0	0	1	5	0	12
11. เคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมี		3	1	0	0	2	15	0	8	7	1	5	5	0	47
12. ผลิตภัณฑ์จากปิโตรเลียม		0	0	1	0	0	0	0	1	3	0	1	0	0	6
13. ยางและผลิตภัณฑ์ยาง		5	0	0	0	0	14	0	0	5	0	6	4	0	34
14. ผลิตภัณฑ์พลาสติก		1	7	0	0	0	13	0	2	24	4	32	18	0	101
15. ผลิตภัณฑ์โลหะ		2	0	0	0	0	2	0	0	3	1	4	6	0	18
16. ผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้า		4	5	0	0	0	22	0	9	10	0	12	7	0	69
17. ผลิตภัณฑ์โลหะ		40	28	0	0	1	104	1	24	33	3	55	41	2	332
18. ผลิตภัณฑ์เครื่องจักร และเครื่องกล		17	1	0	0	0	19	0	1	17	1	15	15	0	86
19. เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์		2	4	0	0	0	3	0	4	4	0	12	7	1	37
20. ยานพาหนะและอุปกรณ์ รวมทั้งการซ่อมยานพาหนะและอุปกรณ์		7	5	1	0	0	31	0	1	11	2	14	17	0	89
21. การผลิตอื่นๆ		2	3	0	0	0	13	0	1	9	3	13	8	1	53
ไม่ระบุ		0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
รวม		112	62	5	5	9	308	1	67	281	19	292	195	4	1,360

ตารางที่ 3.23 จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมสะสมแยกตามประเภทอุตสาหกรรม อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ.2546

ประเภทอุตสาหกรรม	บางพลี										รวม
	พื้นที่ศึกษา	หนองปรือ	ราชเทวะ	ศรีระอราเขื่อน้อย	บางโจง	บางแก้ว	บางปลา	บางทีใหญ่	รวม		
1.ผลิตภัณฑ์จากพืช		0	2	0	1	0	2	2	0	7	
2.อุตสาหกรรมอาหาร		0	16	0	3	2	9	17	2	47	
3.เครื่องดื่ม		0	2	0	0	0	1	1	0	4	
4.สิ่งทอ		0	8	0	11	3	22	29	0	73	
5.อุตสาหกรรมเครื่องแต่งกายเซกวันรอนงเท้า		0	10	0	6	3	6	7	0	32	
6.ผลิตภัณฑ์เครื่องใช้และผลิตภัณฑ์จากหนังสัตว์		0	8	0	6	7	5	8	0	34	
7.แปรรูปไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้		0	6	0	4	5	13	14	0	42	
8.เครื่องเรือนหรือเครื่องตกแต่งในอาคารจากไม้ แก้ว ยาง หรือ โลหะ		0	11	0	5	8	6	7	0	37	
9.ผลิตภัณฑ์เครื่องใช้พลาสติก		0	10	0	3	2	4	7	0	26	
10.การพิมพ์ การเย็บเล่ม ทำปกหรือการทำพิมพ์		0	3	2	3	5	13	12	0	38	
11.ผลิตภัณฑ์จากปิโตรเลียม		0	14	0	10	6	24	31	0	85	
12.ผลิตภัณฑ์จากปิโตรเลียม		0	0	0	1	0	1	0	0	2	
13.ยางและผลิตภัณฑ์ยาง		0	5	0	1	1	2	4	0	13	
14.ผลิตภัณฑ์พลาสติก		0	48	1	22	7	49	80	0	207	
15.ผลิตภัณฑ์โลหะ		1	8	0	6	4	7	11	0	37	
16.ผลิตภัณฑ์โลหะขั้นพื้นฐาน		0	1	0	4	0	7	10	0	22	
17.ผลิตภัณฑ์โลหะ		0	65	0	42	29	72	118	0	326	
18.ผลิตภัณฑ์เครื่องจักร และเครื่องกล		0	9	0	14	10	16	29	0	78	
19.เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์		0	8	0	14	7	17	27	0	73	
20.ยานพาหนะและอุปกรณ์ รวมทั้งการซ่อมยานพาหนะและอุปกรณ์		0	24	0	18	9	19	28	0	98	
21.การผลิตอื่นๆ		0	24	0	10	11	10	25	0	80	
ไม่ระบุ		0	0	0	0	0	0	0	0	0	
รวม		1	282	3	184	119	305	467	0	1,361	

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศกรมโรงงานอุตสาหกรรม

ตารางที่ 3.24 จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมสะสมแยกตามประเภทอุตสาหกรรม อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ.2546

ประเภทอุตสาหกรรม	พระสมุทรเจดีย์										รวม
	พื้นที่ศึกษา	นาเกลือ	บ้านคลองสวน	ปากคลองบางปลากด	แหลมท่าเสา	ในคลองบางปลากด	รวม				
1.ผลิตภัณฑ์จากพืช		0	1	8	0	2	11				
2.อุตสาหกรรมอาหาร		0	4	8	3	14	29				
3.เครื่องดื่ม		0	0	0	0	0	0				
4.สิ่งทอ		0	5	17	3	47	72				
5.อุตสาหกรรมเครื่องแต่งกายเครื่องหนัง		0	0	7	0	7	14				
6.ผลิตภัณฑ์และผลิตภัณฑ์จากหนังสัตว์		0	0	3	0	2	5				
7.แปรรูปไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้		0	0	6	2	4	12				
8.เครื่องเรือนหรือเครื่องตกแต่งในอาคารจากไม้ แก้ว ยาง หรือโลหะ		0	0	2	0	6	8				
9.ผลิตภัณฑ์พลาสติกและผลิตภัณฑ์กระดาษ		0	0	2	0	2	4				
10. การพิมพ์ การเขียนเล่ม ทำปกหรือการทำแม่พิมพ์		0	0	3	0	5	8				
11. เครื่องปั้นดินเผาและผลิตภัณฑ์เคลือบ		0	0	20	1	10	31				
12. ผลิตภัณฑ์จากปิโตรเลียม		0	0	1	0	0	1				
13. ยางและผลิตภัณฑ์ยาง		0	1	3	0	6	10				
14. ผลิตภัณฑ์พลาสติก		2	11	14	0	32	59				
15. ผลิตภัณฑ์โลหะ		0	0	2	0	4	6				
16. ผลิตภัณฑ์โลหะพื้นฐาน		0	0	17	3	36	56				
17. ผลิตภัณฑ์โลหะ		1	12	20	7	57	97				
18. ผลิตภัณฑ์เครื่องจักร และเครื่องกล		0	1	2	2	9	14				
19. เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์		1	2	8	0	17	28				
20. ยานพาหนะและอุปกรณ์ รวมทั้งการซ่อมยานพาหนะและอุปกรณ์		0	1	2	2	7	16				
21. การผลิตอื่นๆ		0	0	6	1	9	16				
ไม่ระบุ		0	0	0	0	1	1				
รวม		4	38	151	30	275	498				

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศ กรมโรงงานอุตสาหกรรม

ตารางที่ 3.25 จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมสะสมแยกตามประเภทอุตสาหกรรม อำเภอบางบัว จังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ.2546

ประเภทอุตสาหกรรม	พื้นที่ศึกษา	บางบัว										รวม
		ทองถ้ำ	ทองนิมยมาศ	ทองสวน	บางอ...	บางทีน้อย	บางเพ็ญ	บ้านระกาศ	เป็ริง			
1.ผลิตภัณฑ์จากพืช		0	1	2	3	3	1	2	2	14		
2.อุตสาหกรรมอาหาร		6	2	0	1	1	3	0	0	13		
3. เครื่องดื่ม		0	0	0	0	0	1	0	0	1		
4. สิ่งทอ		0	0	0	1	0	2	0	0	3		
5. อุตสาหกรรมเครื่องแต่งกายเข้ว่นรองเท้า		0	0	0	1	0	3	0	0	4		
6. ผลิตภัณฑ์เครื่องใช้และผลิตภัณฑ์จากหนังสัตว์		0	0	0	1	1	2	0	0	4		
7. ไม้แปรรูปไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้		16	1	0	5	2	0	5	1	30		
8. เครื่องเรือนหรือเครื่องตกแต่งในอาคารจากไม้ แก้ว ยาง หรือโลหะ		1	0	0	1	1	1	1	0	5		
9. ผลิตภัณฑ์พลาสติกและผลิตภัณฑ์กระดาษ		0	0	0	1	1	1	0	0	3		
10. การพิมพ์ การเย็บเล่ม ทำปกหรือการทำแม่พิมพ์		0	0	0	1	0	4	1	0	6		
11. เครื่องใช้และผลิตภัณฑ์เคมี		0	0	0	1	0	7	0	0	8		
12. ผลิตภัณฑ์จากปิโตรเลียม		0	0	0	0	0	0	0	1	1		
13. ยางและผลิตภัณฑ์ยาง		0	0	0	0	0	0	0	0	0		
14. ผลิตภัณฑ์พลาสติก		1	0	0	3	1	8	0	0	13		
15. ผลิตภัณฑ์โลหะ		3	0	0	4	0	1	2	0	10		
16. ผลิตภัณฑ์ชิ้นพื้นฐาน		0	0	0	0	0	1	0	0	1		
17. ผลิตภัณฑ์โลหะ		5	1	0	3	2	6	5	0	22		
18. เครื่องจักร และเครื่องกล		1	0	0	3	0	1	0	0	5		
19. เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์		1	0	0	0	0	3	0	0	4		
20. ยานพาหนะและอุปกรณ์ รวมทั้งการซ่อมยานพาหนะและอุปกรณ์		5	0	0	3	0	3	0	0	11		
21. การผลิตอื่นๆ		2	0	0	3	0	3	1	0	9		
ไม่ระบุ		0	0	0	0	0	0	0	0	0		
รวม		41	5	2	35	12	51	17	4	167		

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศ กรมโรงงานอุตสาหกรรม

ตารางที่ 3.26 จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมสะสมแยกตามประเภทอุตสาหกรรม กิ่งอำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ.2546

ประเภทอุตสาหกรรม	พื้นที่ศึกษา	บางเสาธง			รวม
		บางเสาธง	บางเสาธง กระแจะจวน้อย	กระแจะจวน้อยใหญ่	
1.ผลิตภัณฑ์จากพืช		6	1	1	8
2.อุตสาหกรรมอาหาร		29	0	1	30
3.เครื่องสี		1	0	0	1
4.สิ่งทอ		15	0	1	16
5.อุตสาหกรรมเครื่องแต่งกายยกเว้นรองเท้า		16	0	2	18
6.ผลิตภัณฑ์เครื่องใช้พลาสติก		8	0	2	10
7.แปรรูปไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้		6	1	2	9
8.เครื่องเรือนหรือเครื่องตกแต่งในอาคารจากไม้ แก้ว หรือโลหะอื่น		15	1	3	19
9.ผลิตภัณฑ์พลาสติก		9	0	2	11
10.การพิมพ์ การเย็บเล่ม ทำปกหรือการทำแม่พิมพ์		25	0	4	29
11.เคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมี		50	0	3	53
12.ผลิตภัณฑ์จากปิโตรเลียม		1	0	0	1
13.ยางและผลิตภัณฑ์ยาง		11	0	0	11
14.ผลิตภัณฑ์พลาสติก		64	3	5	72
15.ผลิตภัณฑ์โลหะ		4	1	1	6
16.ผลิตภัณฑ์โลหะขั้นพื้นฐาน		8	0	0	8
17.ผลิตภัณฑ์โลหะ		129	0	1	130
18.ผลิตภัณฑ์เครื่องจักร และเครื่องกล		32	1	4	37
19.เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์		38	1	0	39
20.ยานพาหนะและอุปกรณ์ รวมทั้งการซ่อมยานพาหนะและอุปกรณ์		33	1	9	43
21.การผลิตอื่นๆ		51	0	1	52
ไม่ระบุ		0	0	0	0
รวม		551	10	42	603

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศ กรมโรงงานอุตสาหกรรม

อำเภอพระประแดงมีการกระจุกตัวอยู่ในตำบลสำโรงได้มากที่สุด คือ มีจำนวนทั้งสิ้น 104 โรง สำหรับอุตสาหกรรมสิ่งทอในอำเภอพระประแดงมีการกระจุกตัวอยู่ในตำบลบางครุมากที่สุด (120 โรง) รองลงมาคือ ตำบลบางจาก (76 โรง) (ตารางที่ 3.22)

3.7 สรุปการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตในจังหวัดสมุทรปราการ

การพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตในจังหวัดสมุทรปราการ เกิดขึ้นจากนโยบายของรัฐที่ส่งเสริมให้เกิดการกระจายอุตสาหกรรมสู่ภูมิภาค และการย้ายโรงงานอุตสาหกรรมที่สร้างมลภาวะออกจากเขตกรุงเทพมหานคร จากนโยบายของรัฐดังกล่าวและความเหมาะสมในเรื่องทำเลที่ตั้งของจังหวัดสมุทรปราการทั้งในด้านที่ดิน แรงงานและการคมนาคมขนส่ง ได้ส่งผลให้เกิดการขยายตัวของอุตสาหกรรมการผลิตในพื้นที่ โดยสะท้อนออกมาในรูปของการเจริญเติบโตของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสาขาอุตสาหกรรมและการขยายตัวของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรม ในส่วนของการขยายตัวของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดสมุทรปราการนี้ พบว่า โรงงานอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นมีการกระจายตัวอยู่ในทุกอำเภอของจังหวัด โดยอำเภอที่เป็นที่ตั้งอุตสาหกรรมที่สำคัญ คือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ อำเภอบางพลีและอำเภอพระประแดง ประเภทอุตสาหกรรมการผลิตที่มีจำนวนมากที่สุดของคือ อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะ (ร้อยละ 21.85 จากจำนวนโรงงานทั้งหมด) รองลงมาคือ อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์พลาสติกและอุตสาหกรรมสิ่งทอ

โดยที่อุตสาหกรรมที่มีเป็นจำนวนมาก และมีความสำคัญในจังหวัดสมุทรปราการ เมื่อพิจารณาตามแนวความคิดในเรื่องมลพิษอุตสาหกรรม พบว่า อุตสาหกรรมต่างๆ เหล่านี้ล้วนเป็นอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมตามมาทั้งสิ้น โดยผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตจะมีข้อบ่งชี้ที่สำคัญจากการศึกษาและวิจัยนี้คือ สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงคุณภาพสิ่งแวดล้อม และความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ ซึ่งรายละเอียดจะกล่าวถึงในบทต่อๆ ไป